

Linköpings kommun

Delårsrapport

per den 31 oktober 2019

Innehållsförteckning

Delårsrapport för kommunen per den 31 oktober med prognos för helår 2019

Information om kommunens finansiella uppföljning redovisas i en separat finansrapport som redovisas vid kommunstyrelsens sammanträde den 3 december.

Sammanfattning av ekonomi och personal	3
Kommunstyrelsens observandum	4
Linköpings ekonomiska ställning	6
Upphandling	13
God ekonomisk hushållning	15
Uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning - nämndernas mål	16
Målområde Ekonomi	16
Målavstämning för 2019	16
Ekonomiska sammanställningar	17
Resultaträkning för kommunen och koncernen per den 31 oktober 2019	17
Resultaträkning för kommunen, prognos för helår 2019	18
Balanskravsutredning	19
Driftredovisning för nämnderna per den 31 oktober 2019	20
Driftredovisning nämnderna, prognos 2019	21
Investeringsredovisning per den 31 oktober 2019	22
Investeringsredovisning, prognos 2019	22
Nämndernas kommentarer till prognostiserade budgetavvikelser för 2019	23
Nämndernas redovisning av hur prognostiserade avvikelse påverkar internbudget och verksamhet 2020	30
Redovisningsprinciper och upplysningar	33

Sammanfattning av ekonomi och personal

Kommunen följer upp och analyserar ekonomi, verksamhet och personal löpande under året. Syftet med uppföljning är att säkerställa att verksamhetens resurser används till det som avsetts, få god ekonomisk kontroll och att säkerställa att verksamheten bedrivs inom tilldelade ramar. Delårsrapporten per den 31 oktober är en förenklad delårsrapport som behandlar kommunövergripande analyser och beskrivningar över hur det går för kommunens ekonomi med fokus på prognos för helår samt påverkan på internbudget och verksamhet år 2020. Även kommunens personal följs upp

Uppföljningen med delårsrapporter utgör en del av kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna. Uppföljning, och därigenom uppsikten, genomförs även genom exempelvis resultatdialoger mellan kommunledningsförvaltningens stab och respektive förvaltningsledning.

Ekonomi, belopp mnkr	Prognos helår	Budget 2019	Avvikelse
Kommunens resultat	120	0	-120
<i>varav nämndernas prognos</i>	-8 753	-8 860	107
<i>varav övriga verksamhetskostnader bl.a. exploatering, resursmedel, reserv för pris, lön, demografi</i>	49	-16	65
<i>varav skatteintäkter, utjämning, generella statsbidrag</i>	8 567	8 502	65
<i>varav finansnetto exkl. jämförelsestörande poster</i>	258	374	-116
Investeringar, netto	512	567	55

Årets prognostiserade resultat för kommunen är positivt och beräknas till 120 mnkr vilket motsvarar 1,1 % av verksamhetens bruttokostnader. Kommunens omsättning för 2019 beräknas till 10,4 miljarder kronor.

Kommunens investeringar överstiger de prognostiserade avskrivningarna med ca 301 mnkr. Det innebär att kommunen behöver ett positivt resultat för att kunna finansiera investeringarna med egna medel. Hittills har investeringarna kunnat finansieras med egen likviditet genom positiva resultat. Om kommunen lånar till dessa investeringar finns det en risk att ränta och amorteringar kommer tränga undan övriga kostnader för drift av kommunens verksamhet.

Personal	Oktober 2018	Oktober 2019	Målvärde
Antal tillsvidareanställda	8 938	9 224	-
<i>varav barn- och ungdomsnämnden</i>	4 538	4 536	-
<i>varav bildningsnämnden</i>	738	790	-
<i>varav Leanlink</i>	2 438	2 518	-
Antal visstidsanställda med månadslön	726	661	
Summa antal anställda med månadslön	9 664	9 885	
	Oktober 2018	Oktober 2019	Målvärde
Total sjukfrånvaro	6,6	6,6	5,2
<i>Barn- och ungdomsnämnden</i>	6,6	6,4	5,2
<i>Bildningsnämnden</i>	4,9	5,4	5,2
<i>Leanlink</i>	8,1	7,9	7,0
Total personalomsättning	6,8	6,0	7,0

Under senaste tolv månadersperioden har antalet medarbetare ökat med 221 personer till 9 885 anställda¹, omräknat motsvaras det av 9 524 årsarbeten. Förändring av förvaltningsorganisationen gör jämförelser lite haltande men Utbildningsförvaltningen och Leanlink står för majoriteten av nyanställningar vilka kan relateras till ökning inom bildningsnämndens verksamhet. För Leanlink kan personalökningen relateras till verksamhetsövergångar och ökad verksamhetsvolym.

¹ Anställd i det här sammanhanget definieras som anställd med månadslön

Trenden med ökad sjukfrånvaron har planat ut under början av 2019 men ligger fortsatt kvar på en hög nivå. I genomsnitt har 1 096 personer varit frånvarande på grund av sjukdom per vecka. Inom den personalintensiva verksamheten har efterfrågan på tillfällig personal varit stor och inte alltid kunnat tillgodoses som efterfrågats. Den totala sjukfrånvaron på 6,6 % är jämförbart med föregående år. En förskjutning från korttidsfrånvaro till långtidssjukfrånvaro kan noteras. Det är små förändringar mellan kvinnor och män och mellan åldersgrupper förutom åldersgruppen 50+. Inom de flesta arbetsområden minskar sjukfrånvaron förutom inom arbetsområde köks- och måltidsarbete, rehabilitering och förebyggande arbete samt social och kurativt arbete.

Kommunstyrelsens observandum

Med anledning av den stora förändringen mellan nämndernas oktoberprognos och bokslut 2018 fick kommundirektören i februari uppdrag av kommunstyrelsen att kvalitetssäkra uppföljnings- och prognosprocessen. Kommunledningsförvaltningen och förvaltningarna arbetar tillsammans med att säkerställa ett strukturerat och systematiskt arbete med uppföljning och prognoser bland annat pågår ett arbete med att standardisera uppföljning och prognoser. Under hösten införs reviderade systemstöd för budget, prognos och rapporter för uppföljning. Förvaltningarna har sett över uppföljningsprocessen och tagit fram rutinbeskrivningar samt ett antal åtgärder bland annat har flera förtydligat ledningsgruppernas arbete med uppföljningar och analyser. Förvaltningarnas processer och åtgärder har stämts av med Kommunledningsförvaltningen under våren. Kvalitetssäkringen av prognoserna har även diskuterats vid de resultatdialoger som Kommunledningsförvaltningen haft med respektive förvaltningsledning efter delårsrapporterna per den 30 april och den 31 augusti.

Nedan redovisas avvikelser och osäkerheter i prognosen som är särskilt viktiga för kommunstyrelsen att följa:

- Arbetsmarknadsnämnden fick ett tilläggsanslag med högst 27 mnkr vid kommunstyrelsens sammanträde den 22 oktober p.g.a. att de beräknade ett underskott i helårsprognosen på 27 mnkr jämfört med budget. Underskottet beror på ökade kostnader för ekonomiskt bistånd, samt en ändrad bedömning av hur kostnader periodiseras inom ekonomiskt bistånd. Nämnden har redovisat en åtgärdsplan som visar att de är i balans år 2020. Planen kommer följas upp löpande gentemot nämnden.
- Leanlink inom kommunstyrelsen redovisar en prognos på minus 31 mnkr. De har tagit fram en åtgärdsplan som innebär att Leanlink uppnår ekonomisk balans under verksamhetsåret 2021. Innan kommunstyrelsen tar ställning till åtgärderna ska beställande nämnder ta ställning till de åtgärder som Leanlink föreslår. Beställande nämnder ska godkänna åtgärderna senast i november så att åtgärderna kan behandlas av kommunstyrelsen senast i december 2019.
- För helår prognostiseras pensionsenhetens nettokostnader bli 35 mnkr högre än budgeterat varav en stor del beror på ändrade prognosparametrar från SKL. Inför bokslut 2019 kommer en ny prognos och erfarenhetsmässigt kan förändringarna mellan prognoserna vara stora varvid osäkerheten i prognosen nu vid delåret är stor. Pensionskostnaderna har ökat vilket till största delen förklaras av högre pensionsavsättning. För att möta de ökade pensionskostnaderna har den delen av PO-pålägget (ett procentuellt påslag i redovisningen för samtlig löner) som avser intjänad pension för de anställda med lön över 7,5 inkomstbasbelopp (ca 40 tkr/månad) höjts.
- Den nya kommunala redovisningslagen som ska tillämpas från och med räkenskapsår 2019 innebär att finansiella tillgångar ska marknadsvärderas och att värderingsförändringen ska påverka bokfört resultat samt att anteciperad utdelning inte längre kan redovisas. Prognosen för 2019 är beräknad utifrån den nya lagen vad gäller anteciperad utdelning. Förändringarna avseende marknadsvärdering får stor betydelse för Linköpings kommun då kommunen har stora externa placeringar därför avvaktar kommunen med att förändra redovisningen. Om en marknadsvärdering gjorts hade resultatet förbättrats med 552 mnkr men det hade inte påverkat balanskravsresultatet.
- Likviditeten har utvecklats negativt en längre period. En väsentligt bidragande orsak är att kommunens investeringar har finansierats genom bankkontolikviditeten, inga lån har tagits upp för att finansiera investeringarna. Trots stora negativa saldon på bankkontot vissa dagar i månaden bedöms betalningsberedskapen ändå vara god. Kommunen har tillgång till likviditet genom kontokredit. Kommunen har också exceptionellt stora likvida tillgångar i värdepapper som kan omvandlas till likviditet på två dagar. I ett längre perspektiv så kommer den sjunkande likviditeten att utgöra ett problem och finansförvaltningen avser att under hösten göra en analys av hur likviditeten i det längre perspektivet har utvecklats och kommer att utvecklas. Den analysen kan leda till att åtgärder måste vidtas. Analysen beräknas vara klar före årsskiftet.

- En osäkerhet finns kring flera riktade statsbidrag vilket påverkar möjligheterna att planera och prognostisera de ekonomiska förutsättningarna. Avseende de större statsbidragen gäller följande:
 - Linköping har rekviderat 40 mnkr för statsbidraget Likvärdig skola för 2019. Statsbidraget är villkorat och kommunen blir återbetalningsskyldig om kostnaderna för undervisande personal och elevhälsa minskar.
 - Statsbidraget för Mindre barngrupper i förskolan är villkorat. Om barngruppsstorlekarna inte bibehålls blir kommunen återbetalningsskyldig. Kommunen har ett bidrag för läsåret 2018/19 på 47 mnkr. För läsåret 2019/20 har Linköping fått tilldelat bidrag om 95 mnkr för att bibehålla eller minska barngrupperna. Besked om eventuell återbetalning av statsbidraget kommer sent för läsåret 2018/19. Redovisning sker till skolverket i oktober 2019 och först därefter kommer besked.
 - Lågstadiesatsningen (27 mnkr för läsåret 2018/19) och fritidshemssatsningen (7 mnkr) är villkorat där kommunen måste visa att kommunen faktiskt utökat personaltäckningen i enlighet med vad som ansökts. Tilldelat belopp för läsåret 2019/20 är 28 mnkr för lågstadiesatsningen. Fritidshemssatsningen upphör till 2020.
 - Statsbidrag för äldreomsorg har i statens vårbudget förändrats vilket innebär att beviljat statsbidrag är lägre än budgeterat och lägre än föregående år, minskning från cirka 27 mnkr för 2018 till 7 mnkr. Minskningen av statsbidraget beror på att fördelningen i år baseras på andelen äldre inom respektive kommun.
 - Riksdagen har, i samband med beslut om statens budget för 2019, beslutat att avveckla statsbidrag för ökat bostadsbyggande "Byggbonus". Beslutet innebär att det inte blir någon sökombgång för 2019
- E-handelstroheten var 58 % i oktober vilket är en minskning jämfört med januari då den var 65 %. För att förbättra detta ser förvaltningarna över vilka som ska ha behörighet att göra inköp. Dessutom sker kontinuerligt utbildningar för dessa inköpare och en e-utbildning finns gällande e-handel.
- Trenden med ökad sjukfrånvaron har planat ut under början av 2019 men ligger fortsatt kvar på en hög nivå. En förskjutning från korttidsfrånvaro (dag 1-14) till långtidssjukfrånvaro kan noteras. Inom den personalintensiva verksamheten har efterfrågan på tillfällig personal varit stor och inte alltid kunnat tillgodoses som efterfrågats.

Linköpings ekonomiska ställning

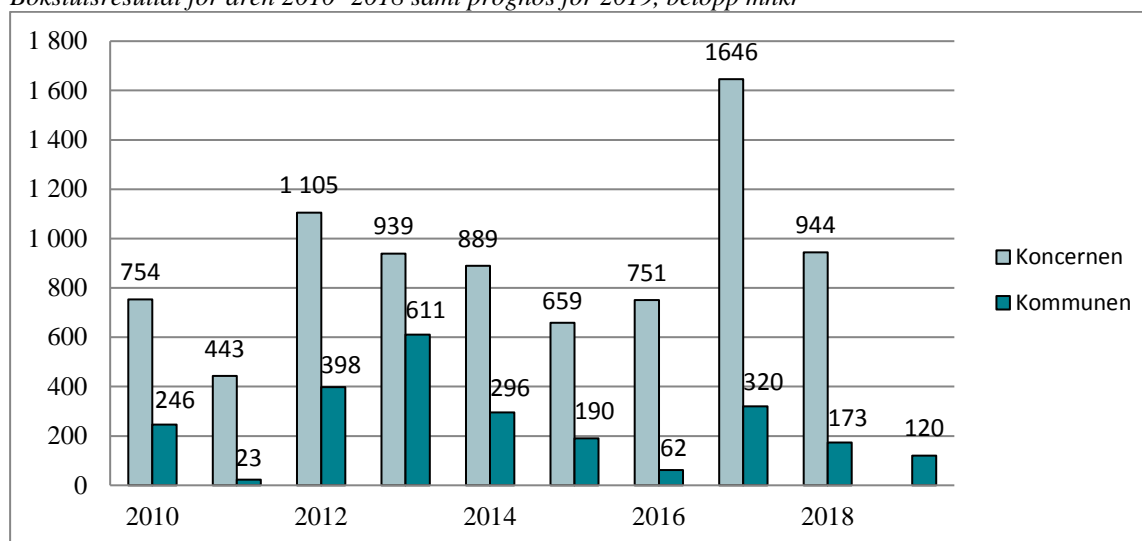
Linköpings kommunkoncern (kommunen och de kommunala bolagen) har bra förutsättningar för att upprätthålla en god ekonomisk hushållning. Kommunkoncernen har en stark ekonomi med goda resultat under många år och kommunen har en låg skattesats (20,20 %). Kommunen har hittills kunnat finansiera investeringarna med egna medel och har inga lån men kommer att låna till investeringarna under 2020. Linköpings kommun har externa placeringar för att säkerställa utbetalningarna av framtida pensioner.

Årets prognostiserade resultat

Årets prognostiserade resultat för kommunen är positivt och beräknas till 120 mnkr vilket motsvarar 1,1 % av verksamhetens bruttokostnad. Årets resultat är 120 mnkr bättre än budget då det budgeterade resultatet är noll. År 2004 var senaste gången som kommunen redovisade ett underskott i årsbokslutet.

Balanskravsresultatet är 116 mnkr.

Bokslutsresultat för åren 2010- 2018 samt prognos för 2019, belopp mnkr

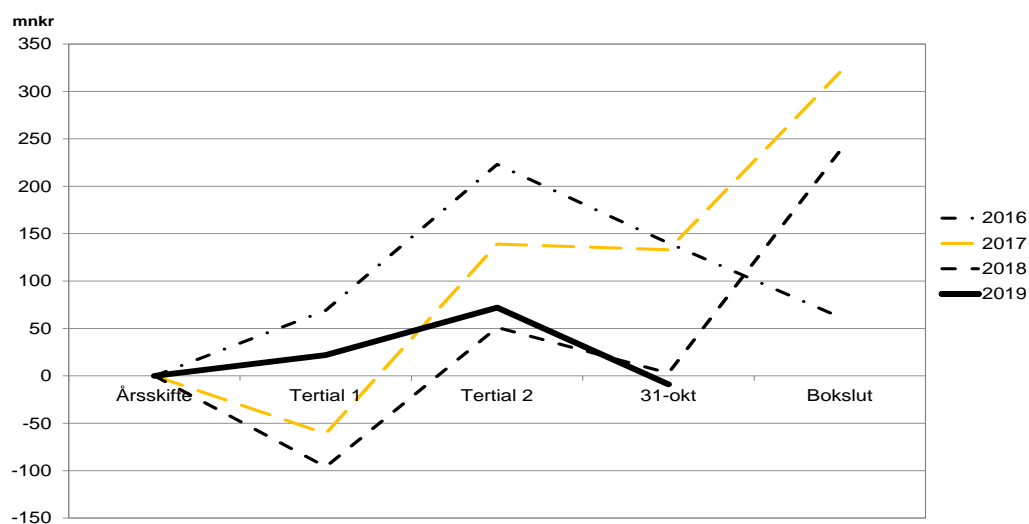

Kommunens omsättning för 2019 beräknas till 10,4 miljarder kronor.

Resultat för perioden januari–oktober 2019

Kommunens resultat för perioden januari-oktober 2019 uppgår till minus 9 mnkr. För samma period 2018 uppgick resultatet till plus 3 mnkr. Jämfört med jan-oktober förra året ökar verksamhetens nettokostnader med 4,5 % (300 mnkr) exkl. jämförelsestörande poster. Skatt, statsbidrag ökar med 4,4 % (303 mnkr).

Redovisat resultat för respektive period i delårsrapporterna för åren 2016-2019

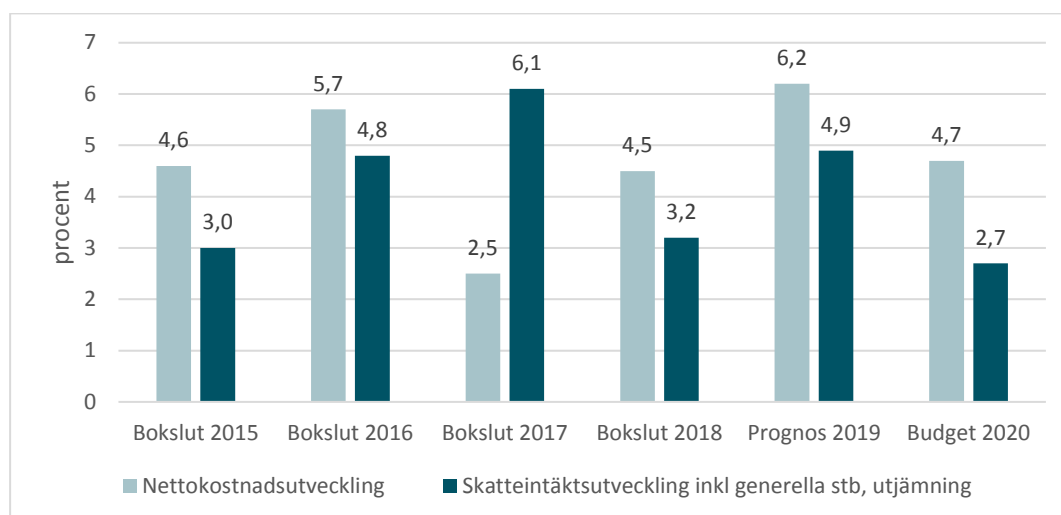
Utveckling av kommunens kostnader och intäkter

Linköping har de senaste åren haft en snabb befolkningstillväxt. Ökningen förväntas fortsätta under lång tid framöver. Behov av lokaler för förskola, skola och äldreboende kommer att vara stort den kommande tioårsperioden. Kommunens kostnader för drift av verksamhet tillsammans med kommunkoncernens investeringsbehov utmanar såväl ekonomin som verksamheten. För att möta dessa utmaningar krävs långsiktig planering, effektivisering och prioritering.

Kostnaderna för kommunens verksamheter har under de senaste åren ökat mer än vad skatteintäkter och statsbidrag har ökat, vilket på sikt leder till obalans i ekonomin. För 2019 beräknas nettokostnaderna öka med 6,2 % och skatteintäkterna med 4,9 %. När nettokostnaderna ökar snabbare än skatteintäkterna minskar det framtida handlingsutrymmet. Även avskrivningarnas andel har ökat på grund av ökade investeringar vilket innebär att utrymmet för övrig verksamhet minskar.

De ekonomiska förutsättningarna medför att kostnadsreduceringar behöver genomföras inom stora delar av verksamheten, vilket ställer krav på rätt saker görs på ett effektivt och ändamålsenligt sätt samtidigt som det måste finnas utrymme för att utmana traditionella arbetssätt för att behålla en god och stabil ekonomi. Det kommer att krävas prioriteringar mellan verksamheter, insatser och aktiviteter m.m. för att fortsättningsvis ha en ekonomi i balans. I nämndernas ramar för de kommande åren ingår kostnadsreduceringar som det är viktigt att nämnderna genomför.

Skatte- och nettokostnadsutvecklingen

För åren 2015 och 2016 ökade verksamhetens nettokostnader mer än skatteintäkterna bland annat på grund av stora ianspråktagande av markeringar. Förbättringen 2017 beror bland annat på överskott för ersättningar från Migrationsverket. För 2018 ökade verksamhetens nettokostnader återigen snabbare än skatteintäkterna. För 2019 finansieras delar av ökningen för verksamhetens nettokostnader utöver vad skatteintäkterna räcker till med budgeterade tillfälliga finansiella intäkter.

Prognostiserad budgetavvikelse för kommunen

Helårsprognosen för kommunens budgetavvikelse beräknas till 120 mnkr. Nedan redovisas de olika delposterna.

Budgetavvikelser i helårsprognosen för 2019 Belopp mnkr	Prognos helår okt	Prognos helår aug	Prognos helår april
Nämndernas budgetavvikelse exkl exploatering	107	62	-19
Exploateringsverksamheten	-9	-6	21
Resurs- och reservmedel, intern ränta	187	205	186
Intäkter enligt uppdrag	-100	-100	-100
Pensionsenheten exkl finans	-14	-14	-10
Skatteintäkter, generella statsbidrag	65	61	40
Finansnetto	<u>-116</u>	<u>-116</u>	<u>-96*</u>
Budgetavvikelse	120	92	22
Jämförelsestörande poster	0	0	0
Årets resultat	120	92	22

*Aprilprognosen är justerad med -96 mnkr för ändrad redovisningsprincip anteciperad utdelning

Förändringar jämfört med prognosen i delårsrapporten per den 31 augusti

Jämfört med prognosen som gjordes i uppföljningen per den 31 augusti har det skett några större förändringar:

- Nämnderna har sammantaget förbättrat sina prognoser med 45 mnkr, arbetsmarknadsnämnden har erhållit ett tilläggsanslag vilket förklarar förbättringen i övrigt är det barn- och ungdomsnämnden som redovisar den största förändringen.
- Förändringen avseende resurs- och reservmedel avser dels tilläggsanslag till arbetsmarknadsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden med sammanlagt 36 mnkr vilket minskar budgetavvikelsen och dels återbetalning av budgettram från äldrenämnden med 20 mnkr avseende resursfördelning för demografiska förändringar vilket ökar budgetavvikelsen.

Nämndernas prognostiserade budgetavvikelse för 2019

Budgeten är det viktigaste instrumentet för styrning av kommunens verksamheter. Kommunfullmäktige har i budgetbeslutet gjort en prioritering av hur kommunens intäkter som främst består av skatteintäkter ska användas. En förutsättning för att uppnå god ekonomisk hushållning är därför att nämnderna klarar att bedriva verksamheten inom ramarna för den tilldelade budgeten. Nämnderna (exkl. exploateringsverksamheten) prognostiserar sammantaget en avvikelse med plus 106,9 mnkr jämfört med budget vilket motsvarar 1,2 % av deras samlade budget

Prognostiserad budgetavvikelse för helår 2019

Belopp mnkr	Prognos okt	Prognos aug	Prognos april
Kommunstyrelsen	7,3	4,9	-30,7
varav kommunstyrelsen/kommunledningsförvaltningen	20,5	25,8	2,6
varav verksamhetsstöd och service	17,7	16,9	4,1
varav Leanlink	-31,0	-37,8	-37,4
Arbetsmarknadsnämnden	0,1	-26,9	-27,6
Samhällsbyggnadsnämnden	0,3	0,3	3,4
Kultur- och fritidsnämnden	1,1	1,5	0,0
Social- och omsorgsnämnden	5,0	14,0	8,0
Bygg- och miljönämnden	7,5	5,9	2,8
Bildningsnämnden	25,0	30,7	8,8
Äldrenämnden	26,0	20,0	14,0
Barn- och ungdomsnämnden	33,8	11,3	1,9
Övriga nämnder	0,9	0,6	0,0
Summa nämndernas budgetavvikelse	106,9	62,2	-19,5

Enligt ekonomistyrningsreglerna ska nämnder vars underskott beräknas bli större än 1 % och uppgår till mer än -1 mnkr redovisa en åtgärdsplan till kommunstyrelsen. Arbetsmarknadsnämnden beräknade i augustiuppföljningen prognosen till -26,9 mnkr och redovisade en åtgärdsplan som visar att nämnden är i balans 2020 och för 2019 har de fått ett tilläggsanslag för att finansiera underskottet.

Leanlink inom kommunstyrelsen prognostiserar underskott med 31,0 mnkr jämfört med budgeten och ska därför enligt ekonomistyrningsreglerna redovisa en åtgärdsplan. Även Leanlink har tagit fram en åtgärdsplan som innebär att Leanlink uppnår ekonomisk balans under verksamhetsåret 2021. Innan kommunstyrelsen tar ställning till åtgärderna ska beställande nämnder ta ställning till de åtgärder som Leanlink föreslår. Beställande nämnder ska godkänna åtgärderna senast i november så att åtgärderna kan behandlas av kommunstyrelsen senast i december 2019.

Längre fram i rapporten under rubriken "Nämndernas kommentarer till prognostiserade budgetavvikelse för 2019" redovisas en sammanfattning av nämndernas kommentarer. Ytterligare kommentarer till nämndernas resultat finns att läsa i respektive nämnds delårsrapport.

Prognostiserade budgetavvikelse för exploateringsverksamheten, resurs- och reservmedel, intäkter enligt uppdrag samt pensionsenheten

Prognosen för exploateringsverksamheten visar på totala överlåtelse om 67 mnkr och en nettointäkt/resultat på 36 mnkr vilket är 9 mnkr lägre än budget. Det innebär en sänkning jämfört med budget som till stor del förklaras av förskjutningar jämfört med plan inom flera projekt. Som alltid finns osäkerhet avseende exakt tidpunkt för många överlåtelse och även enstaka förskjutningar kan få stor påverkan på årets resultat. Det egna kapitalet för

exploateringsverksamhetens båda delar bostäder och verksamhetslokaler sammantaget uppgick vid årsskiftet 2018/2019 till 447 mnkr.

Sammantaget beräknas överskottet för resurs- och reservmedel till 187 mnkr varav 12 mnkr avser resursmedel, 45 mnkr försenad nystartad verksamhet och resterande överskott avser reserv för pris, lön, demografi. För att dämpa kostnadsökningen inför kommande år får inte nämnderna full kompensation för prisökningarna enligt prisindex 2019. Den centrala reserven för demografiska förändringar jämfört med budget kommer inte att förbrukas då nämnderna sammantaget istället preliminärt beräknar att återlämna drygt 63 mnkr.

Med anledning av beräknade överskott för bland annat reserv för pris, lön och demografi prognostiseras inte budgeterade "Intäkter enligt uppdrag" om 100 mnkr behövas för 2019, därför beräknas de till noll i prognosen vilket innebär att den budgeterade intäkten kommer att redovisas som ett underskott.

Pensionsenhetens avvikelse mot budget är ofta stora då små förändringar av antaganden för beräkning av pensionsskulden blir stora belopp eftersom skulden uppgår till drygt 3 miljarder kronor.

Längre fram i rapporten under rubriken "Nämndernas kommentarer till prognostiserade budgetavvikelser för 2019" redovisas ytterligare kommentarer till budgetavvikelserna ovan.

Prognos för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Den samlade nettointäkten för skatt, generella statsbidrag, utjämning och fastighetsavgift för helår 2019 beräknas enligt SKL:s prognos den 1 oktober till 8 567 mnkr. Det är 65 mnkr mer än budgeterat och beror på högre intäkter för generella statsbidrag samt utjämning. Jämfört med 2018 har skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning sammantaget ökat med 401 mnkr vilket motsvarar 4,9 %.

Budgeten gjordes utifrån SKL:s prognos i oktober 2018 då riksdagen ännu inte beslutat om budgetpropositionen vilket förklarar en stor del av förändringen jämfört med budget. SKL:s prognoser för skatteintäkter har också förändrats sedan budgeten gjordes. I SKL:s senaste prognos den 1 oktober är prognosen för skatteunderlagets ökning 2019 uppreviderad vilket innebär drygt 7 mnkr i högre slutavräkning för 2019 års skatteintäkter jämfört med prognosen i delårsrapporten per den 31 augusti. Slutavräkningen för 2018 är något lägre.

SKL skriver: "I år har konjunkturen i Sverige klart och tydligt dämpats. I enlighet med våra tidigare prognoser beräknas svensk BNP-tillväxt under återstoden av 2019 bromsa ytterligare. Redan nu syns den lägre produktionsstillväxten sätta avtryck i sysselsättningen: både antalet sysselsatta och antalet arbetade timmar visar under det första halvåret på en mindre nedgång."

Linköping erhöll den 23 november 2018 beslut om statsbidrag för ökat bostadsbyggande även för 2018 med 24,3 mnkr. Eftersom beslut om statsbidragets storlek kom sent kommer statsbidraget att förbrukas först under 2019. Det ingår som finansiering i den budget för 2019 som fullmäktige fastställde den 4 december 2018. Riksdagen har, i samband med beslut om statens budget för 2019, beslutat att avveckla statsbidrag för ökat bostadsbyggande. Beslutet innebär att det inte blir någon sökombgång för 2019.

Prognos för finansnettot

Med anledning av den nya kommunala redovisningslagen lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning som tillämpas från och med räkenskapsår 2019 har Rådet för kommunal redovisning (RKR) gjort en översyn av samtliga rekommendationer.

Några av de nya reglerna får stor betydelse för Linköpings kommun då kommunen har stora externa placeringar och årliga utdelningar från kommunens bolag. Det är främst reglerna som innebär att finansiella tillgångar ska marknadsvärderas och värderingsförändringen ska påverka bokfört resultat samt rekommendationen som säger att anteciperad utdelning inte längre kan redovisas som påverkar finansnettot. Det kommer att påverka Linköpings möjlighet att budgetera och redovisa finansiella intäkter och utdelningar och därmed kunna använda dessa som en finansiering i resultaträkningen.

Då förändringarna är stora behöver en genomgång av konsekvenserna och en översyn av upplägget för kommunens externa placeringar göras. Därför redovisas kommunens finansiella intäkter och kostnader enligt budget i prognosen för helår 2019 i delårsrapporten per den 31 oktober. Ifall den nya redovisningslagen avseende marknadsvärdering av finansiella tillgångar hade applicerats hade helårsscenarioet för finansnettot förbättrats med 552 mnkr förutsatt samma marknadsvärden på samtliga innehav som per den 31 oktober. Balanskravsresultatet påverkas däremot inte av de olika redovisningsprinciperna.

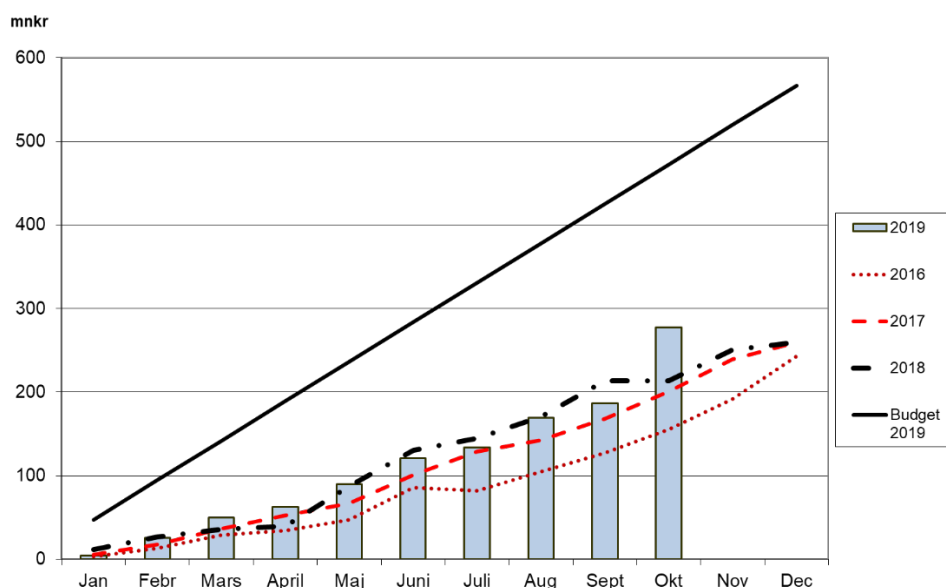
Den förändrade redovisningsprincipen avseende anteciperad utdelning är medtagen i prognos för finansnettot 2019. Det innebär en negativ avvikelse jämfört med budget med -96 mnkr.

Därutöver är den finansiella kostnaden för pensionsskulden -21 mnkr. Det innebär en prognostiserad negativ avvikelse för finansnettot med sammanlagt -116 mnkr per helår.

Kommunens investeringar och exploateringsverksamhet

Nettoinvesteringarna uppgick efter oktober 2019 till 277 mnkr jämfört med linjärt periodiserad budget på 473 mnkr. Motsvarande period förra året uppgick nettoinvesteringarna till 250 mnkr.

Akkumulerade investeringar för respektive månad

Helårsprognosen för kommunens nettoinvesteringar 2019 uppgår till 512 mnkr, vilket är 55 mnkr lägre än investeringsbudgeten för helåret.

Avvikelsen mot budgeten beror främst på att medel för strategisk markreserv redovisas som överskott i prognosen hos kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen har en årlig reserv för strategiska markinköp för att få en snabbare och mer flexibel hantering.

Kultur- och fritidsnämnden kommer inte nå upp till sin investeringsbudget 2019. De främsta orsakerna till avvikelsen är förseningar och förskjutningar i tidplan för Vasahallen och Wahlbeckshallen samt konstgräsplaner.

Investeringsredovisning, prognos 2019	Netto investering	Budget	Avvikelse
Belopp mnkr			
Kommunstyrelsen	271,0	299,6	28,5
Arbetsmarknadsnämnden	0,1	0,3	0,2
Social- och omsorgsnämnden	0,8	0,8	0,0
Barn- och ungdomsnämnden	20,8	24,6	3,8
Bildningsnämnden	4,9	7,8	2,9
Kultur- och fritidsnämnden	28,2	42,4	14,1
Äldrenämnden	1,0	1,0	0,0
Samhällsbyggnadsnämnden	184,6	190,2	5,7
Bygg- och miljönämnden	0,5	0,5	0,0
Summa	511,8	567,0	55,1

Linköpings kommun står inför kraftigt ökade investeringar och lokalförhyrningar vilket beaktas i den ekonomiska planeringen med bland annat ökade avskrivningar.

Pågående projekt är sådana investeringar som inte har blivit slutförda och aktiverade som anläggningstillgång. Det innebär att avskrivningar och intern ränta inte beräknas för pågående projekt men när de tas i bruk och aktiveras belastas nämnderna med den kostnaden. Utgifterna för pågående projekt uppgår per 31 oktober 2019 till 472 mnkr, jämfört med 657 mnkr samma period föregående år.

Samhällsbyggnadsnämnden står för de största investeringarna i kommunen och i tabellen nedan redovisas de fem största bruttoinvesteringarna under 2019. Tabellen nedan visar bruttoinvesteringen för januari-oktober 2019.

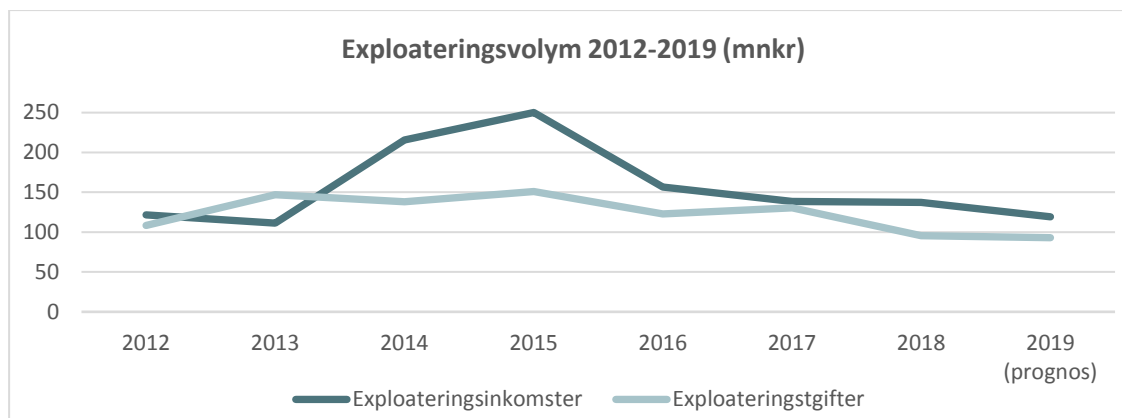
De fem största bruttoinvesteringarna 2019, mnkr	Jan-okt 2019
Stångån, Fiskomlöp Nykvarn och fiskräna Tannefors	21
Stångån, renovering kaj Tullbron till Nykvarnsparken	19
Harvestad, Ny kansli- och omklädningsbyggnad Hjulsbro IK	16
Skäggetorpsstråket (cykellänk)	12
Utbyggnad av gator och broar Stensätter Ekängen	7
Summa	75

Exploateringsverksamhet

Kommunens exploateringsverksamhet anskaffar, utvecklar och iordningsställer mark för bostads- och verksamhetsändamål. I de fall avsikten är att sälja en färdigställd exploateringsfastighet ska denna klassificeras och värderas som en omsättningstillgång. Gator, parkmark, belysning med mera, som kommer att finnas kvar i kommunens ägo redovisas som en anläggningstillgångar och ingår i kommunens investeringsredovisning. Dessa investeringar kommer att påverka kommunens budget i form av drifts- och underhållskostnader.

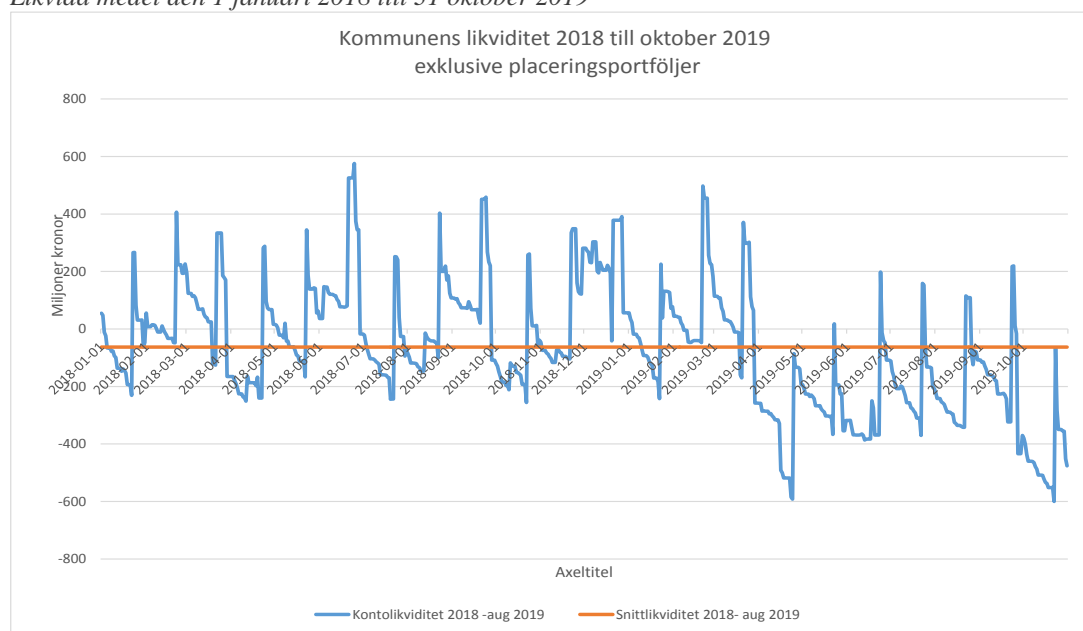
Belopp mnkr	2019	2018	Prognos	Prognos	Prognos
	Jan-okt	Jan-okt	2019	2019	2019
			Utgifter	Inkomster	Netto
Bostäder	-62	52	-80	95	14
Verksamheter	-9	26	-13	25	12
Summa	-72	78	-93	119	26

Helårsprognosen för exploateringsredovisningen är ca 100 mnkr lägre än budget 2019 och de största orsakerna till avvikelserna är att överlåtelse av mark för simhallen till Lejonfastigheter inte kommer att ske samt att försäljning i flera verksamhetsprojekt väntas ske år 2020 istället för i år som det var planerat.

Likvida medel

Likvida medel den 1 januari 2018 till 31 oktober 2019

Likviditeten på kommunens huvudbankkonto uppgick till minus 476 mnkr den 31 oktober. Likviditeten vid årets början uppgick till plus 56 mnkr. Likviditeten som varit god har succesivt förändrats, därför tillfördes kommunens huvudbankkonto 250 mnkr från den långsiktiga placeringsportföljen under juni 2019. Utöver huvudbankkontots likviditet har kommunen mindre summor på konton i andra banker. Dessa medel är små och syftar till att möta specifika betalningar som till exempel socialtjänstens akuta utbetalningar.

Mönstret för likviditeten beror till stor del på att kommunen betalar kvartalshyror samt att den årliga utbetalningen för de anställdas pensioner görs i slutet av mars. Den fallande likviditeten beror bland annat på att kommunen finansierat investeringarna utan att ta upp lån. Det bör noteras att i ett längre perspektiv är likviditeten minskande. Finansförvaltningen avser att under hösten göra en analys av hur likviditeten i det längre perspektivet har utvecklats och kommer att utvecklas. Den analysen kan leda till att åtgärder måste vidtas. Analysen beräknas vara klar före årsskiftet.

Trots den negativa bankkontolikviditeten bedöms kommunens betalningsförmåga fortfarande vara god. Det beror på tillgängliga check-krediter, totalt 1 200 mnkr på koncernvalutakontot (fördelas inom kommunkoncernen). Dessutom har kommunen finansiella placeringar som går att omvandla till likviditet med två dagars varsel. Kommunen betalar ingen kreditavgift för checkkrediten. Kostnaden för att nyttja checkkrediten är för närvarande låg, se tabell nedan:

Nyttjad kredit	Ränta
-150 mnkr	0,00 %
-300 mnkr	0,25 %
-300 mnkr och mer	0,50 %

Inlåningsräntan är för närvarande 0,00 %.

Kommunens placeringar för framtida pensioner och pensionsåtaganden

Pensionsåtaganden

Linköpings kommun redovisar sina pensionsåtaganden enligt fullfonderingsmodellen, vilket innebär att samtliga pensionsförpliktelser redovisas som en avsättning i kommunens balansräkning. Enligt den senaste prognosen från pensionsadministratören uppgår pensionsskulden per den 31 augusti 2019 totalt till 3 243 mnkr, varav 2 466 mnkr är intjänade före år 1998 och 777 mnkr från och med 1998.

Totalt sett ökar kommunens pensionsskuld för andra året i rad. Pensionen som är intjänad efter 1998 (pensionsavsättning) utgörs till största delen av avgiftsbestämd pension vilket inte leder till att pensionsskulden ackumuleras utan utbetalas varje år. Att pensionsskulden ändå ökar beror på fler nyanställda med rätt till förmånsbestämd pension samt mer information om tidigare anställningar. Pensionsskulden för den del som är intjänad före

1998 (ansvarsförbindelsen) minskar successivt och beror på att den utgjordes av förmånsbestämd pension som nu minskar vartefter pensionsutbetalningar sker.

Kommunens pensionsskuld gentemot anställd och politiker eller tidigare anställd personal

Upplysningar om pensionsåtaganden	31 okt	2018	2017	2016
Belopp mnkr	2019			
<i>Pensionsåtaganden</i>				
Pensioner intjänade före 1998	2 466	2 481	2 508	2 627
Pensioner intjänade fr.o.m. 1998	777	704	624	585
Summa	3 243	3 185	3 131	3 212
Avgår marknadsvärde finansiella placeringar	1 867	1 678	1 723	1 665
Återlån i verksamheten	1 376	1 507	1 408	1 547

Placeringar för framtida pensioner

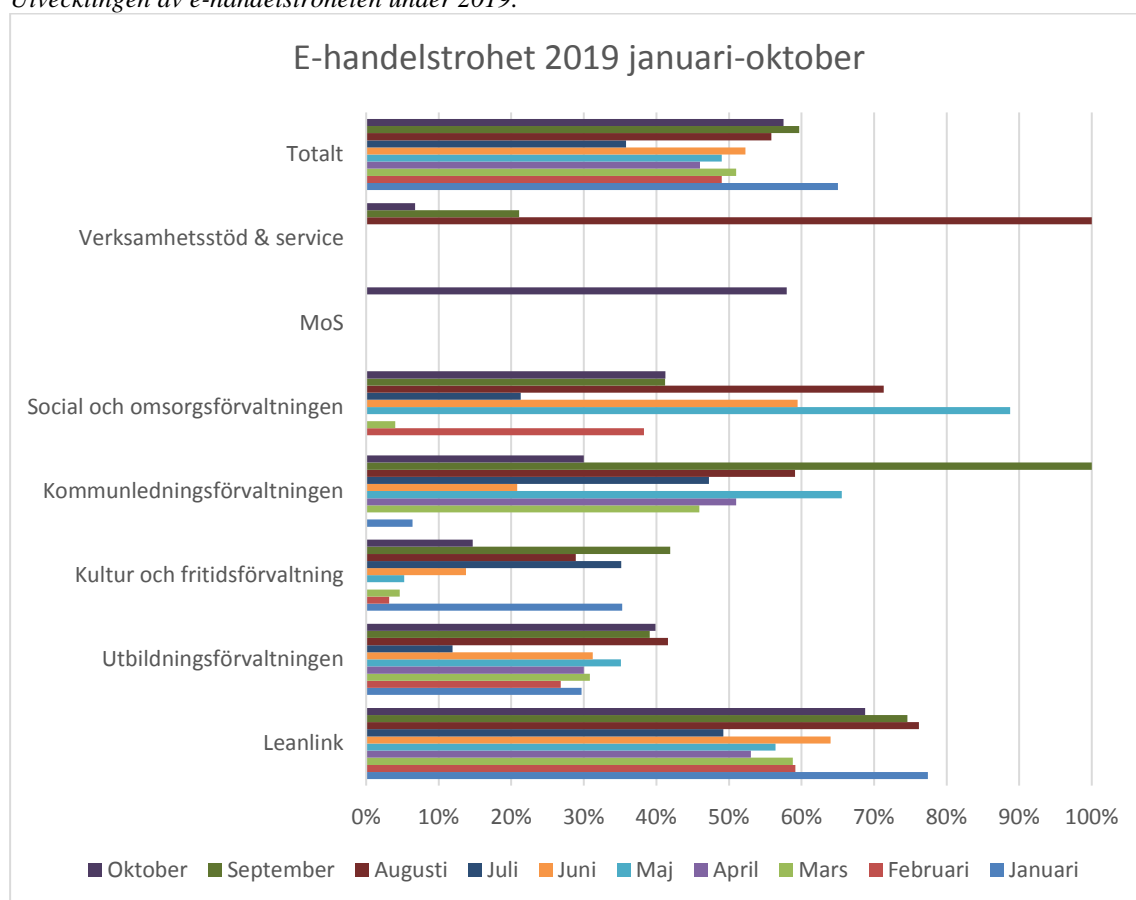
Kommunen har från år 1997 gjort externa placeringar för att minska framtida pensionsutbetalningarnas påverkan på likviditeten. Marknadsvärdet uppgick 31 oktober till 1 867 mnkr. Det motsvarade 100 procent av pensions-skulden som är intjänad från och med 1998 samt drygt 44 procent av den övriga pensionskulden.

Upphandling

Som en del i att uppnå en kostnadseffektiv verksamhet behöver inköp ske på ett korrekt och effektivt sätt. Med det avses att upphandlingar sker där lagen kräver det och att rätt person handlar rätt produkt från rätt leverantör på rätt sätt. Basen för detta är att säkerställa att kommunen gör upphandlingar inom de områden där upphandlingsskyldighet finns. Detta bevakar kommunen genom att göra upphandlingsplaner och följa upp leverantörer där inköp överstigit 0,5 mnkr. Det kan konstateras att de upphandlingar som tas upp i planerna utförs till stor del, men att ytterligare upphandlingar tillkommer under året.

När avtal finns behöver det finnas en inköpsorganisation som har kunskap kring var och hur inköp inom kommunen ska ske. Flera förvaltningar har sett över vilka som får göra inköp. Under året har hittills 450 inköpare fått grundläggande utbildning i inköp. Eftersom det under året har tillkommit fler avtal i kommunens e-handelssystem har det skett fler beställningar i systemet. I januari beställdes det för ca 6,7 mnkr och i oktober för 10,6 mnkr. E-handels-troheten i kommunen är dock i oktober månad bara 57,5 %, vilket är långt ifrån målet på 90 %. För att förbättra detta ser förvaltningarna över vilka som ska ha behörighet att göra inköp. Dessutom sker kontinuerligt utbildningar för dessa inköpare och en e-utbildning finns gällande e-handel. Extra fokus sätts på de enheter som månadsvis handlar för mer än 50 000 kr och där e-handelstroheten är under 50 %.

Utvecklingen av e-handelstroheten under 2019:

Sker inköp via e-handel säkerställs att utbildad inköpare gör inköpet, rätt leverantör används och avtalad produkt avropas. Dessutom sker en effektivisering av administrationen (beställning och fakturahantering) och leverans (samordnad varudistribution). En ökad e-handelstrohet skulle innebära en ekonomisk besparing i både administration och i varukostnad. E-handel kommer därför att ha fortsatt stort fokus så att minst 90 % e-handelstrohet uppnås.

Målområde Ekonomi

Kommunövergripande mål	KS-indikator	Helår 2017	Helår 2018	Augusti 2019	Målvärde 2019
Kostnadseffektiv verksamhet	Verksamhetens nettokostnad/skatt och finansnetto (%)	96,1	98,0	98,6 (prognos för helår)	Mindre än 100
	Personalkostnader plus externt köpta tjänster för kärnverksamhet/ verksamhetens bruttokostnad (%)	70,7	71,7	73,9 (per den 31 augusti)	Mindre än 70
	Lokalkostnader och kapitalkostnader/verksamhetens bruttokostnad (%)	14,8	14,7	15,4 (per den 31 augusti)	Mindre än 12
	E-handelstrohet (%)	I.U.	I.U.	57 (per den 31 oktober)	80
Hållbar ekonomi	Kommunens resultat	Plus 320 mnkr	Plus 173 mnkr	Plus 120 mnkr (prognos för helår)	Större än 0
	Kommunens soliditet (%)	61,6	62,3	63,0(per den 31 augusti)	Större än 50
	Procentuell avvikelse budget och utfall för nämnderna sammantaget (%)	0,8	2,7	1,2 (prognos för helår)	Mindre än 1
	Skuldsättning per invånare	0	0	0 (per den 31 oktober)	Max 900 kr.
	Kommunens betalningsberedskap, antal månads löneutbetalningar	I.U.	I.U.	2-3 (per den 31 oktober)	1
	Externt placerade pensionsmedel	1 723 mnkr.	1 680 mnkr.	1 867 mnkr (per den 31 augusti)	1 750 mnkr.

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunerna ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. I budgeten ska de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning anges.

Linköpings kommun har definierat god ekonomisk hushållning som:

- God ekonomisk kontroll
- God finansiell ställning
- Kostnadseffektiv verksamhet

Varje generation ska själva bära kostnaderna för den service de konsumerar. En god ekonomisk hushållning innebär inte enbart att räkenskaperna går ihop, utan innefattar även ett krav på att pengarna används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. För att uppnå detta krävs en ändamålsenlig styrning, till exempel genom att sätta upp mål, upprätta planer och program samt kontinuerligt följa upp utvecklingen för såväl verksamhet som ekonomi. Som underlag för denna styrning bör nämnderna göra kostnads- och kvalitetsjämförelser med andra organisationer samt inom den egna organisationen. Vid konflikt mellan mål och medel gäller medlen.

Nämnderna skall genomföra intern kontroll för att säkerställa styrsystemet.

Till en god ekonomisk hushållning hör också att ha en beredskap att möta framtida utmaningar genom att i god tid inför förväntade förändringar vidta nödvändiga åtgärder och insatser i stället för insatser i efterskott. Ett positivt resultat behövs för att kunna egenfinansiera investeringar som överstiger årets avskrivningar och inte definieras som stora och långsiktiga. Om kommunen lånar även till övriga investeringar finns risk att ränta och amortering kommer att tränga undan övriga kostnader för drift av kommunens verksamhet i resultaträkningen.

Linköpings kommunkoncern har bra förutsättningar för att upprätthålla en god ekonomisk hushållning. Kommunkoncernen har en välkött och stark ekonomi med goda resultat under många år och kommunen har en låg skattesats. Kommunen har hittills kunnat finansiera investeringarna med egna medel och har inga lån. Linköpings kommun har externa placeringar för att säkerställa utbetalningarna av framtida pensioner.

Uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning - nämndernas mål

Samtliga nämnder har i sina internbudgetar redovisat nämndmål för 2019 med plan för 2020-2022. Nämndmålen visar hur nämnden kommer att bidra till att de av kommunfullmäktige fastställda kommunövergripande målen uppnås.

I nämndernas delårsrapporter per den 31 oktober som är en förenklad uppföljning ingår inte en uppföljning av nämndmålen.

Målområde Ekonomi

Målområde ekonomi beskriver vad kommunen ska uppnå för en stabil och god ekonomi.

Kostnadseffektiv verksamhet

Linköpings kommuns verksamhet såväl inom kommunkoncernen som hos externa utförare är kostnadseffektiv. Verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt på såväl strategisk som operativ nivå. Kommunens verksamheter utvecklas kontinuerligt för god kostnadseffektivitet.

Hållbar ekonomi

Linköpings kommun präglas av ansvarstagande i såväl goda tider som sämre tider och ska ha en god ordning på ekonomin. Kommunkoncernen har en stabil ekonomi och långsiktig tillväxt i balans för att framtida kommuninvånare ska kunna räkna med god kvalitet på verksamhet, service och anläggningar. Investeringar för framtiden prioriteras.

Målavstämning för 2019

Beräkningen av indikatorn för "lokalkostnader och kapitalkostnader/verksamhetens bruttokostnad" har ändrats vilket medför målvärdet är för lågt. Målvärdet borde vara mindre än 15 %.

Kommunledningsförvaltningen bedömer att målet för "Kostnadseffektiv verksamhet" är delvis uppnått och att även målet för "Hållbar ekonomi" är delvis uppnått.

Kommunstyrelsen kommer att följa upp målen för målområde ekonomi med indikatorer i årsredovisningen. Indikatorerna avser helår och då de ekonomiska transaktionerna är ojämnt fördelade över året görs den kompletta avstämningen i årsredovisningen.

Ekonomiska sammanställningar

Resultaträkning för kommunen och koncernen per den 31 oktober 2019

Belopp mnkr	Redovisning	Redovisning	Förändring	Förändring
	31 okt 2019	31 okt 2018	mnkr	exkl jämförelsestörande %
Verksamhetens intäkter	1 497	1 540	-43	
Jämförelsestörande intäkter				
Verksamhetens kostnader	-8 408	-8 174	-235	
Jämförelsestörande kostnader	0	7	-7	
Avskrivningar	-174	-159	-15	
Verksamhetens nettokostnader	-7 085	-6 785	-300	4,5
Skatteintäkter	6 300	6 077	223	
Generella statsbidrag, utjämning	810	730	80	
<i>Summa skatteintäkter o bidrag</i>	<i>7 109</i>	<i>6 807</i>	<i>303</i>	<i>4,4</i>
Verksamhetens resultat				
Finansiella intäkter	53	52	1	
Finansiella kostnader	-87	-71	-16	
Jämförelsestörande poster		0		
<i>Summa finansnetto</i>	<i>-34</i>	<i>-19</i>	<i>-15</i>	
Resultat efter finansiella poster	-9	3	-12	
Extraordinära poster				
PERIODENS RESULTAT	-9	3	-12	

Jämförelsestörande poster som ingår i resultatet per den 31 oktober

Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande och överstiger 5 mnkr. Jämförelsestörande poster bör särskilt beaktas vid jämförelser av resultatet mellan olika år.

Som jämförelsestörande poster räknas också återkommande poster som varierar stort mellan åren, till exempel realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar.

De jämförelsestörande posterna uppgår per den 31 oktober sammanlagt till 0 mnkr. Resultatet per den 31 oktober exkl. jämförelsestörande poster är därför oförändrat minus 9 mnkr.

De jämförelsestörande posterna i verksamhetens nettokostnader består av:

• Vinst vid försäljning av anläggningstillgångar	0 mnkr
Summa jämförelsestörande poster i verksamhetens nettokostnader	0 mnkr
Summa jämförelsestörande poster i finansnettot	0 mnkr

Resultaträkning för kommunen, prognos för helår 2019

	Prognos helår 2019	Budget 2019	Avvikelse prognos +/-	Bokslut 2018	Förändring exkl jämförelse- störende %
Belopp mnkr					
Verksamhetens intäkter	1 789	1 340	449	2 036	
Verksamhetens kostnader	-10 282	-10 041	-241	-10 040	
Jämförelsestörende poster	0		0	-202	
Avskrivningar	-211	-175	-36	-193	
Verksamhetens nettokostnader	-8 704	-8 876	171	-8 399	6,2
Skatteintäkter	7 600	7 601	-1	7 304	
Generella statsbidrag, utjämning	967	900	66	862	
<i>Summa skatteintäkter o bidrag</i>	<i>8 567</i>	<i>8 502</i>	<i>65</i>	<i>8 166</i>	<i>4,9</i>
Verksamhetens resultat	-137	-374	237	-233	
Finansiella intäkter	363	458	-96	315	
Jämförelsestörende poster				210	
Finansiella kostnader	-105	-84	-21	-120	
<i>Summa finansnetto</i>	<i>258</i>	<i>374</i>	<i>-116</i>	<i>406</i>	<i>31,6</i>
Resultat efter finansiella poster	120	0	120	173	
Extraordinära poster	-	-	-	-	
ÅRETS RESULTAT	120	0	120	173	

Bokslutsresultatet för 2018 har justerats utifrån den nya redovisningslagen vad gäller anteciperad utdelning vilket medför en minskning av 2018 års resultat med 64 mnkr på grund av den ändrade redovisningsprincipen.

Jämförelsestörende poster som ingår i det prognostiserade resultatet

De jämförelsestörende posterna i prognosen uppgår sammanlagt till 0 mnkr. Prognostiserat resultat för 2019 exklusive jämförelsestörende poster är därför oförändrat plus 120 mnkr.

De jämförelsestörende posterna i verksamhetens nettokostnader består av:

• Vinst vid försäljning av anläggningstillgångar	0 mnkr
Summa jämförelsestörende poster i verksamhetens nettokostnader	0 mnkr
Summa jämförelsestörende poster i finansnettot	0 mnkr

Balanskravsutredning

Enligt kommunallagen krävs att kommunernas ekonomi ska vara i balans, det vill säga att årets intäkter ska täcka kostnaderna. Om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen återställas under de närmast följande tre åren. Vid avstämningen mot balanskravet räknas inte realiserade vinster och orealiserade förluster med i resultatet.

Kommunen har ett positivt resultat efter balanskravsjusteringar på 116 mnkr, därmed finns inget balanskravsresultat som behöver återställas. Sedan lagen infördes år 2000 har kommunen inte behövt återställa något negativt balanskravsresultat.

Balanskravsutredning, mnkr	Prognos 2019	Bokslut 2018
Årets resultat enligt resultaträkningen	120	173
Reducering av samtliga realisationsvinster	-4	-8
Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0
Justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	116	165
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0
Balanskravsresultat	116	165

Driftredovisning för nämnderna per den 31 oktober 2019

Nettokostnader inkl. avskrivning Belopp mnkr Nämnd/styrelse	Redovisning 31 okt 2019	Redovisning 31 okt 2018	Förändring mnkr
Kommunfullmäktige	11,3	9,7	1,6
Kommunens revisorer	4,1	3,9	0,3
Kommunstyrelsen	360,5	415,9	-55,4
<i>varav kommunstyrelsen/kommunledningsförvaltningen</i>	<i>355,0</i>	<i>386,8</i>	<i>-31,8</i>
<i>varav verksamhetsstöd och service</i>	<i>-17,9</i>	<i>-7,8</i>	<i>-10,1</i>
<i>varav Leanlink</i>	<i>23,4</i>	<i>36,8</i>	<i>-13,5</i>
Överförmyndarnämnden	12,2	2,0	10,2
Valnämnden	2,2	2,7	-0,5
Äldrenämnden	1 131,6		
Social- och omsorgsnämnden	1 231,5		
Barn- och ungdomsnämnden	2 755,7	2 557,6	198,1
Bildningsnämnden	615,5	578,1	37,4
Kultur- och fritidsnämnden	286,9	240,6	46,3
Samhällsbyggnadsnämnden	324,6	299,0	25,6
Exploateringsverksamhet ¹	-20,2	-31,3	11,1
Arbetsmarknadsnämnden	335,3		335,3
Bygg- och miljönämnden	36,9	41,4	-4,5
Delsumma verksamheten	7 088,2	6 739,6	348,6
Pensionsenheten exkl finansiella poster	25,5	72,1	-46,6
Resursmedel, reserv för pris o lön	0,0	0,0	0,0
Intern finansiering (intern ränta)	-28,6	-27,1	-1,5
Avgår externa finansiella intäkter och kostnader	-0,1		-0,1
Verksamhetens nettokostnader	7 085,0	6 784,6	300,4

¹ Minustecken = positivt resultat/nettointäkt

Observera att jämförelser med 2018 är svåra att göra då nämndernas uppdrag förändrats, nya nämnder tillkommit och förvaltningarnas kostnader fördelats till nämnderna från och med 2019. De flesta nämnderna har dock försökt ta fram redovisning per den 31 oktober 2018 men då beloppen är osäkra redovisas de med kursiv text. Beloppet för ”Delsumma verksamheten” går dock att jämföra.

Driftredovisning nämnderna, prognos 2019

Nettokostnader inkl. planenlig avskrivning	Prognos	Budget	Avvikelse	Bokslut
Belopp mnkr	helår	netto	prognos	
Nämnd/styrelse	2019	2019	+/-	2018
Kommunfullmäktige	13,7	13,7	0,0	12,1
Kommunens revisorer	5,3	5,3	0,0	5,0
Kommunstyrelsen	475,2	482,6	7,3	442,0
<i>varav kommunstyrelsen/kommunledningsförvaltningen</i>	<i>462,0</i>	<i>482,6</i>	<i>20,5</i>	<i>472,8</i>
<i>varav verksamhetsstöd och service¹</i>	<i>-17,7</i>		<i>17,7</i>	<i>8,2</i>
<i>varav Leanlink</i>	<i>31,0</i>		<i>-31,0</i>	<i>-39,0</i>
Överförmyndarnämnden	14,9	15,8	0,9	2,1
Valnämnden	2,5	2,5	0,0	3,8
Äldrenämnden	1 358,6	1 384,6	26,0	
Social- och omsorgsnämnden	1 476,5	1 481,5	5,0	
Barn- och ungdomsnämnden	3 390,7	3 424,6	33,8	3 177,9
Bildningsnämnden	772,3	797,2	25,0	686,6
Kultur- och fritidsnämnden	356,5	357,5	1,1	297,8
Samhällsbyggnadsnämnden	424,3	424,5	0,3	383,4
Exploateringsverksamhet ¹	-36,5	-45,0	-8,5	-48,4
Arbetsmarknadsnämnden	409,3	409,4	0,1	275,5
Bygg- och miljönämnden	53,4	60,9	7,5	51,9
Delsumma verksamheten	8 716,8	8 815,1	98,4	8 331,5
Pensionsenheten exkl. finansiella poster	27,1	13,1	-14,0	99,8
Intern finansiering (intern ränta) ¹	-39,3	-44,8	-5,4	-32,6
Resursmedel, reserv för pris o lön, just nytillkommen verksamhet	0,0	192,3	192,3	0,0
Intäkter enligt uppdrag	0,0	-100,0	-100,0	0,0
Avgår externa finansiella intäkter och kostnader			0,0	0,0
Verksamhetens nettokostnader	8 704,5	8 875,8	171,3	8 398,6

¹ Minustecken = positivt resultat/nettointäkt

Observera att jämförelser med 2018 är svåra att göra då nämndernas uppdrag förändrats, nya nämnder tillkommit och förvaltningarnas kostnader fördelats till nämnderna från och med 2019. De flesta nämnderna har dock försökt ta fram belopp för bokslut 2018 men då beloppen är osäkra redovisas de med kursiv text. Beloppet för ”Delsumma verksamheten” går dock att jämföra.

Investeringsredovisning per den 31 oktober 2019

Investeringsredovisning per den 31 oktober 2019			
Belopp mnkr	Utgifter	Inkomster	Netto- Investering
Kommunstyrelsen	100,8	0,0	100,8
Äldrenämnden	0,5	0,0	0,5
Social- och omsorgsnämnden	0,2	0,0	0,2
Barn- och ungdomsnämnden	12,3	0,0	12,3
Bildningsnämnden	2,1	0,0	2,1
Kultur- och fritidsnämnden	11,9	0,0	11,9
Samhällsbyggnadsnämnden	190,2	-40,6	149,6
Summa	318,0	-40,6	277,4

Investeringsredovisning, prognos 2019

Investeringsredovisning, prognos 2019			
Belopp mnkr	Netto- investering	Budget	Avvikelse
Kommunstyrelsen	271,0	299,6	28,5
<i>Kommunstyrelsen</i>	<i>1,7</i>	<i>3,3</i>	<i>1,6</i>
<i>Verksamhetsstöd och service</i>	<i>48,0</i>	<i>48,0</i>	<i>0,0</i>
<i>Leanlink</i>	<i>7,9</i>	<i>7,9</i>	<i>0,0</i>
<i>Säkerhet</i>	<i>20,0</i>	<i>20,0</i>	<i>0,0</i>
<i>Fastighetsköp Vreta Kloster</i>	<i>34,5</i>	<i>34,5</i>	<i>0,0</i>
<i>Simhall</i>	<i>134,0</i>	<i>134,0</i>	<i>0,0</i>
<i>Resursmedel</i>	<i>0,0</i>	<i>1,9</i>	<i>1,9</i>
<i>Strategisk markreserv</i>	<i>25,0</i>	<i>50,0</i>	<i>25,0</i>
Arbetsmarknadsnämnden	0,1	0,3	0,2
Social- och omsorgsnämnden	0,8	0,8	0,0
Barn- och ungdomsnämnden	20,8	24,6	3,8
Bildningsnämnden	4,9	7,8	2,9
Kultur- och fritidsnämnden	28,2	42,4	14,1
Äldrenämnden	1,0	1,0	0,0
Samhällsbyggnadsnämnden	184,6	190,2	5,7
Bygg- och miljönämnden	0,5	0,5	0,0
Summa	511,8	567,0	55,1

Nämndernas kommentarer till prognostiserade budgetavvikelser för 2019

Budgeten är det viktigaste instrumentet för styrning av kommunens verksamheter. Kommunfullmäktige har i budgetbeslutet gjort en prioritering av hur skattemedlen ska användas. En förutsättning för att uppnå god ekonomisk hushållning är därför att nämnderna klarar att bedriva verksamheten inom ramarna för den tilldelade budgeten.

Enligt ekonomistyrningsreglerna ska nämnder vars underskott beräknas bli större än 1 % och uppgår till mer än -1 mnkr redovisa en åtgärdsplan till kommunstyrelsen. Arbetsmarknadsnämnden beräknade i augustiuppföljningen prognosen till -26,9 mnkr och redovisade en åtgärdsplan som visar att nämnden är i balans 2020 och för 2019 har de fått ett tilläggsanslag för att finansiera underskottet. Leanlink inom kommunstyrelsen prognostiserar underskott med 31,0 mnkr jämfört med budgeten och ska därför enligt ekonomistyrningsreglerna redovisa en åtgärdsplan. Även Leanlink har tagit fram en åtgärdsplan som innebär att Leanlink uppnår ekonomisk balans under verksamhetsåret 2021. Innan kommunstyrelsen tar ställning till åtgärderna ska beställande nämnder ta ställning till de åtgärder som Leanlink föreslår. Beställande nämnder ska godkänna åtgärderna senast i november så att åtgärderna kan behandlas av kommunstyrelsen senast i december 2019.

Nedan redovisas en sammanfattning av nämndernas kommentarer. Ytterligare kommentarer till nämndernas resultat finns att läsa i respektive nämnds delårsrapport.

Kommunstyrelsen (överskott 7,3 mnkr)

Kommunstyrelsen består av tre delar som prognostiserar följande avvikelser mot budget:

Kommunstyrelsen/Kommunledningsförvaltningen	+20,5 mnkr
Verksamhetsstöd och service	+17,7 mnkr
Leanlink	-31,0 mnkr

Kommunstyrelsen/Kommunledningsförvaltningen

Kommunstyrelsen/Kommunledningsförvaltningen visar en prognos för helåret motsvarande plus 20,5 mnkr. Av det prognostiserade överskottet utgör sammanlagt 20,0 mkr poster som inte är kopplade till kommunstyrelsens ordinarie verksamhet och som inte budgeterats i internbudgeten. Dessa poster är statsbidraget från Delegationen mot segregation (10,8 mkr) som redovisas under Kommunledningen, ej utnyttjade projektmedel för stadsbyggnadsprojektet Ostlänken (5,7 mkr) som redovisas under Planeringsstaben och fastighetsförsäljningar (3,5 mnkr) som redovisas under Ekonomistaben.

Relativt augustiprognosen är det en försämring på -5,3 mnkr. De största förändringarna i prognoserna återfinns hos Kommunledningen samt Administrativa staben som visar större underskott än tidigare samt Planeringsstaben som visar större överskott.

Verksamhetsstöd och service

Verksamhetsstöd och service visar en prognos på +17,7 mnkr. Kontakt Linköping har under året haft både lägre personalkostnader samt lokalkostnader än budgeterat vilket medför en prognos på +3,0 mnkr. LKDATA redovisar en positiv prognos på +15,8 mnkr vilket i huvudsak beror på planerade men ogenomförda prissänkningar för åren 2018 och 2019, i syfte att finansiera kommungemensamma IT-satsningar

Relativt augustiprognosen är det en förbättring med +0,8 mnkr.

Leanlink

Leanlink redovisar en prognos för helår på minus 31,0 mnkr. De har tagit fram en åtgärdsplan som innebär att Leanlink uppnår ekonomisk balans under verksamhetsåret 2021. Innan kommunstyrelsen tar ställning till åtgärderna ska beställande nämnder ta ställning till de åtgärder som Leanlink föreslår. Beställande nämnder ska godkänna åtgärderna senast i november så att åtgärderna kan behandlas av kommunstyrelsen senast i december 2019.

Relativt augustiprognosen är det en förbättring med 6,9 mnkr huvudsakligen mot bakgrund av ny bedömning av personalkostnaderna efter semesterperioden inom Äldreomsorg. Resultatutvecklingen till årets slut är dock fortfarande mycket osäker då ett flertal verksamheter inom Äldreomsorg saknar avtal med beställaren.

Äldrenämnden (överskott 26,0 mnkr)

Äldrenämndens beräknar i prognosen ett överskott med 26,0 mnkr jämfört med budget. De demografiska förändringarna som gett en ökad ekonomisk ram har inte inneburit motsvarande kostnader utan överskott uppstår. Därför har medel för demografi återlämnats under året. De ekonomiska effekterna förväntas först när andelen 80-85 åringar ökar vilket inte kommer ske under de närmsta åren.

Nämndens överskott återfinns i verksamheterna hemtjänst och vårdboende. Till följd av osäkerheter har försiktiga periodiseringar gjorts under året, vilket bidrar till nämndens prognosticerade överskott. Periodiseringar som gjorts för hemtjänst samt vårdboende omfattar faktorer såsom ej fakturerade kostnader, ej beslutade verksamhetsuppdrag och reviderade ersättningar.

Vårdbostäder

Under januari år 2018 påbörjades ett arbete med omställning inom vårdbostäder. Omställningen innebär att så kallade ålderdomshemsplatser ställts om till särskilt boende i vårdbostad och särskilt boende i vårdbostad för personer med demenssjukdom. Behov finns fortfarande av att ställa om platserna till fler med demensinriktning. Omställningen sker kontinuerligt. Totalt kommer 426 platser att ställas om. Hittills har knappt 50 % ställts om varav ett 50-tal har genomförts under 2019.

Årets statsbidrag är en minskning i jämförelse med föregående år på grund av att fördelningen i år sker efter andelen äldre. Erhållet statsbidrag är cirka 7 mnkr, för 2018 erhöles 27 mnkr.

Osäkerhetsfaktorer i prognosen gällande vårdbostäder handlar bland annat om beläggningen på vårdbostadsplatserna. Beläggningen de senaste åren har legat under 95 %, vilket är den garanterade beställningsvolymen. I samband med omställningsarbetet ökar kostnaderna per plats vilket innebär att kostnaderna på sikt ökar. Osäkerheter gäller också kostnader för ökade resursbehov hos enskilda individer som inte ryms inom uppdragen, betalningsansvar gentemot regionen, samt eventuellt ökade kostnader i samband med verksamhetsuppdrag som inte är klara. Högre krav på nattbemanning samt krav från IVO att vårdboende inte får blanda permanenta plaster med korttidsplatser är utmaningar för nämnden som sannolikt kommer innebära kostnadsökning på sikt. Ett analysarbete över kostnadsbedömningarna pågår.

För vårdbostäder prognostiseras ett överskott på cirka 6 mnkr. Detta hänförs till att nämnden inte får full effekt av omställningen i år men även osäkerheten kring vissa verksamhetsuppdrag, betalningsansvar, samt extra ersättningar.

Hemtjänst

Antalet utförda hemtjänsttimmar och kostnaderna för hemtjänst har fortsatt varit lägre i jämförelse med föregående år och budget 2019. Bedömningen är att detta dels beror på demografin och dels att den nya ersättningsmodellen fått full ekonomisk effekt under år 2019. Förändringar har även skett när det gäller antalet utförare och deras utförda timmar. Justering av basnivå/ingångsvärde demografi har gjorts med sammanlagt cirka 40 mnkr under året då ingångsbudget för hemtjänsttimmar baserades på tidigare demografi och ersättningsmodell. Under året har det även gjorts prisjusteringar inom hemtjänsten som gällt retroaktivt. Med anledning av osäkerheten kring främst prisjusteringar har försiktiga periodiseringar gjorts under året. Inom hemtjänst prognosticeras ett överskott på cirka 20 mnkr.

Social- och omsorgsnämnden (överskott 5,0 mnkr)

För helåret prognosticeras ett överskott med 5,0 mnkr. Inom ett par områden finns ekonomiska utmaningar. Arbete pågår med åtgärdsplan gällande HVB verksamheten. Arbete pågår även med att ställa om boenden för att möta behovet inom LSS och socialpsykiatri.

Inom de olika verksamhetsområdena varierar resultatet där de största budgetavvikelserna är inom socialpsykiatri, individ- och familjeomsorg samt personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken.

Övergripande verksamhet prognosticeras ett överskott på 3 mnkr. Viss osäkerhet råder om samtliga planerade satsningar gällande IT och e-hälsa kommer till stånd under året.

Individ-och familjeomsorg

Prognosen för individ- och familjeomsorg är ett underskott med 12 mnkr. Den största budgetavvikelsen är placeringar inom HVB (hem för vård och boende) där det sammanlagda underskottet beräknas till 25 mnkr.

Den största budgetavvikelsen är placeringar inom HVB (hem för vård och boende). Avvikelsen beror främst på att antalet placerade barn och unga har ökat under senare år. Kostnaderna prognosticeras till ett underskott på 37 mnkr avseende barn och unga (i augusti prognosticeras underskott till 24 mnkr). Antalet placeringar och tillika kostnaderna avseende vuxna har minskat och prognosticeras ge ett överskott på 12 mnkr (fortsatt i nivå med prognos augusti). Det innebär att det sammanlagda underskottet för placeringar inom HVB beräknas till

25 mnkr vilket kan jämföras med prognos augusti och april som uppgick till 12 mnkr respektive 16 mnkr. Förklaringen till detta bedöms inte främst utgöras av högre andel placeringar utan att kostnader om 8 mnkr gällande 2018 inkommit först 2019. Detta innebär att beräknad kostnad för HVB-placeringar under 2019 uppgår till 17 mnkr men sammantaget med kostnaderna gällande 2018 prognosticeras underskottet till 25 mnkr. För 2018 redovisades ett underskott på 19 mnkr vilket i realiteten skulle vara 27 mnkr, att jämföra med 17 mnkr som är det beräknade underskottet för HVB-placeringarna innevarande år.

Det innebär att kostnaderna för HVB i prognos 2019 minskat med cirka 10 mnkr i jämförelse med 2018. Detta bedöms bland annat bero på att den beslutade åtgärdsplanen börjat ge effekt. Dock kvarstår fortsatt osäkerhetsfaktorer gällande kostnaderna för HVB då finns svårigheter att både uppskatta antalet placeringar från månad till och månad och priserna per vård dygn som kan ha större variationer.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatrin prognosticerar ett överskott med 4 mnkr. Överskottet förklaras främst av ökade statsbidrag. En osäkerhetsfaktor är hur tillskapande av bostäder kommer påverka årets budget beroende på när de är färdigställda för inflyttning.

Funktionshindrade barn och vuxna (personlig assistans enligt Socialförsäkringsbalken, SFB)

Kostnaderna för personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken SFB har under senare år minskat och redovisade 2018 ett överskott med drygt 10 mnkr. Här har kommunen kostnadsansvaret för de 20 första timmarna. Eftersom försäkringskassan blivit mer restriktiv i sin bedömning har det inneburit en minskning av antalet personer som får personlig assistans enligt SFB. Försäkringskassan ändrade metod och rutiner kring debiteringen under hösten 2018 vilket har gjort det svårt att förtutse utvecklingen inom detta område.

Funktionshindrade barn och vuxna (LSS-insatser)

För 2018 redovisades ett underskott inom detta område. Antalet beviljade timmar för personlig assistans enligt LSS har ökat på grund av att försäkringskassan blivit mer restriktiva i sin bedömning av personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken. För 2019 har budgetmedel tillskjutits vilket gör att ekonomin för året bedöms vara i balans.

Barn- och ungdomsnämnden (överskott 33,8 mnkr)

Barn- och ungdomsnämnden prognostiserar ett överskott på 33,8 mnkr.

Överskottet för nämnden beror främst på outnyttjade resursmedel, intäkter för statsbidrag för flyktingar och att statsbidrag för lärarassistenter har tillkommit. De kommunala enheternas prognostiserade överskott på 10,1 mnkr beror på svårigheter att rekrytera behörig personal.

De kostnadsdämpande åtgärderna för 2020 och att ny resursfördelningsmodell införs under 2020 har varit kända under hösten och har redan lett till vissa anpassningar i verksamheterna.

Bildningsnämnden (överskott 25,0 mnkr)

Bildningsnämndens ekonomiska helårsprognos visar ett överskott på 25 mnkr, varav de kommunala enheterna prognostiserar ett överskott med 1,7 mnkr. Överskottet beror främst på lägre efterfrågan på grundläggande och gymnasial vuxenutbildning och färre feriejobb än budgeterat. Prognosen efter augusti månad visade ett överskott på 30,7 mnkr. De största förändringarna mellan prognoserna är att efterfrågan på vuxenutbildning har minskat ytterligare, de kommunala enheternas resultat har förbättrats och extra medel har riktats mot gymnasieskolan.

Gymnasieskolan

Helårsprognosen för gymnasieskolan visar ett överskott på 4 mnkr. Den största avvikelserna är för feriearbeten. Bildningsnämnden upphävde i mars 2019 tidigare antagna riktlinjer för kommunens feriearbeten. Beslutet togs bland annat av att delar av riktlinjerna stod i strid med kommunallagen och Sveriges kommuner och landstings (SKL) rekommendationer. En konsekvens av detta är att kommunen endast erbjöd feriearbeten i de kommunala verksamheterna och inom de kommunala bolagen, vilket innebar att antalet feriejobb sjönk betydligt mellan 2018 och 2019.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen prognostiserar ett överskott på 17 mnkr till följd av lägre efterfrågan än budgeterat.

Kultur- och fritidsnämnden (överskott 1,1 mnkr)

För helåret 2019 prognostiserar Kultur- och fritidsnämnden ett överskott om 1,1 mnkr, där nämnden prognostiserar ett underskott om 0,2 mnkr och nämndens resultatenheter ett överskott om cirka 1,3 miljoner kronor. Merparten av överskottet härrör från resultatenheter Kulturscener och ungdom.

Prognosen för helåret är för nämnden ett underskott om cirka 0,2 mnkr. Den förändrade prognosen beror på att icke förutsedda kostnader som belastar 2019 års resultat. Bland annat kan nämnas att Kultur- och fritidsnämndens del av upparbetade kostnader för flytt av kulturskolan till Kungsbergsskolan beräknas uppgå till 1 mnkr. Då beslutet om flytten rivits upp kommer kostnaderna att belasta nämndens resultat 2019 istället för att läggas på framtida hyra av objektet. Nämnden arbetar för att hålla nere kostnader under årets sista månader för att minimera det prognostiserade underskottet för året.

För helåret 2019 prognostiserar resultatenheterna ett överskott om 1,3 miljoner kronor. Kulturscener och ungdom fortsätter att prognostisera ett överskott om 1,5 miljoner kronor beroende på lägre kapitaltjänstkostnad för Agora under 2019 då investeringar genomfördes senare än först planerat. Från 2020 har enheten full årskostnad för dessa investeringar. Enhetens ungdomsverksamhet har under våren varit under uppstart och utveckling vilket inneburit att verksamhetskostnaderna varit lägre under våren. Från hösten 2019 är verksamheten fullskalig

Arbetsmarknadsnämnden (överskott 0,1 mnkr)

Arbetsmarknadsnämnden prognosticerade i prognosen per den sista augusti ett underskott på 26,9 mnkr jämfört med budget. Underskottet beror på ökade kostnader för ekonomiskt bistånd, samt en ändrad bedömning av hur kostnader periodiseras inom ekonomiskt bistånd. Med anledning av underskottet lämnade nämnden in en ansökan om tilläggsanslag till kommunstyrelsen. Arbetsmarknadsnämnden fick ett tilläggsanslag med högst 27 mnkr vid kommunstyrelsens sammanträde den 22 oktober vilket innebär att nämnden har en ekonomi i balans för år 2019.

Det ekonomiska biståndet bedöms bli cirka 40 mkr mer än budgeterat. Att det ekonomiska biståndet har ökat beror dels på att schablonersättningen inte längre täcker samtliga kostnader för ekonomiskt bistånd för nyanlända flyktingar, samt en ändrad bedömning av periodiseringen (redovisningsteknisk åtgärd) inom ekonomiskt bistånd (7,6 mnkr). Dessutom har antalet hushåll och snittkostnaden per hushåll för personer i behov av ekonomiskt bistånd ökat. Se nedanstående tabell.

	Genomsnitt per månad jan-okt 2018	Genomsnitt per månad jan-okt 2019	Skillnad
Antal pågående hushåll	3 041	3 142	101
Snittkostnad/hushåll	8 942 kr	9 213 kr	271 kr
Kostnad för tillfälligt boende	618 360 kr	944 626 kr	326 266 kr

Ytterligare en kostnad som sticker ut specifikt är kostnaden för tillfälligt boende. Här har nämnden dock vidtagit specifika åtgärder (se avsnittet "Nämndernas redovisning av hur prognostiserade avvikelser påverkar internbudget och verksamhet 2020") och snittkostnaden per månad är lägre efter oktober månad jämfört med efter augusti månad.

För ekonomiskt bistånd flykting har kostnaderna också ökat. Fram till och med årsskiftet hade nämnden (då socialnämnden) ingen nettokostnad för ekonomiskt bistånd flykting. Då täcktes dessa kostnader dels direkt av schablonersättningen som utgår enligt förordning (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar (framöver kallad schablonen), och dels av balanserade medel som avsåg överskott som schablonen genererat föregående år. Under 2019 finns inga balanserade medel kvar. Under året 2019 har nettokostnaden ökat (d.v.s. kostnaden minus schablonintäkten). Detta beror främst på att kostnaden för ekonomiskt bistånd ökat. Schablonersättningen har inte ökat, utan snarare minskat något under samma period. Ovan presenteras kostnadsutvecklingen för ekonomiskt bistånd flykting, där man kan konstatera att det skett en ökning under de senaste tre åren.

Posten för Omvandling ekonomiskt bistånd till arbetsmarknadsinsatser gör ett överskott eftersom ingen nedgång har observerats av det ekonomiska biståndet. Då ekonomiskt bistånd inte förväntas kunna frigöra några medel kommer posten Omvandling ekonomiskt bistånd till arbetsmarknadsinsatser göra ett överskott för helåret på 9,0 mnkr.

Avvikelsen för helårsprognosen på arbetsmarknad och integration beräknas bli 3,8 mnkr. Avvikelsen beror framför allt på försenad upphandling av verksamhetssystem (1,5 mnkr), att arbetsmarknadsinsatser inte förväntas förbruka alla medel (0,8 mnkr), lägre nettokostnad för OSA (1,0 mnkr). 500-uppdraget förväntas använda samtliga avsatta medel under projektiden.

Samhällsbyggnadsnämnden (överskott 0,3 mnkr)

Inom Fysisk planering har medel inte upparbetats i förväntad takt då ett antal projekt avslutats tidigare än förväntat och att flera projekt försenats och kommer att genomföras under 2020. Även effekt av förändrad tidplan för Ostlänken återspeglas i prognosen för helåret. Förvaltning av fastigheter och mark visar högre intäkter än budgeterat för såväl markupplåtelse av allmänplats som underjordsmark och tomträttsverksamheten. Granbarkborreåtgärder har bidragit med såväl ökade kostnader som intäkter för skogsförvaltningen. Planerade rivningar av ett antal byggnader inom Bostads- och affärshus kommer endast delvis att genomföras under året vilket ger en avvikelse. Inom Stadsmiljöåtgärder har bl.a. ett nytt koncept för Sommargågata på Storgatan genomförts. Under hösten och vintern kommer ett nytt Vinterljusprogram framarbetas och genomföras vilket återspeglas i prognosen. Naturåtgärder i form av uppmärkning av naturreservaten och ett arbete med valladammarna utförs under året. Drift och underhåll visar en positiv prognosavvikelse för vinterväghållning och effekter av tidigare energieffektivisering inom allmänbelysningen.

Kollektivtrafikverksamheten prognostiserar ett underskott på 3,2 mnkr jämfört med budget. Det beror på kraftigt högre kostnader för färdtjänsten from 1 juli 2019 efter att det nya avtalet med Östgötatrafiken trädde i kraft. Det nya avtalet innebär en kostnadsökning på 13 % som vida överstiger den förväntade indexerade höjningen. Analysen av konsekvenserna inför kommande budgetåret pågår.

Prognosen har inte förändrats jämfört med augusti delårsrapporten.

Samhällsbyggnadsnämnden, exploateringsverksamheten (underskott 8,5 mnkr)

Överlåtelse av mark har skett till ett värde om 38,6 mnkr hittills under 2019 vilket är en historiskt låg nivå. Kostnader för den försålda markens iordningsställande uppgår till 18,4 mnkr och nettointäkt/resultat från överlåtelseerna uppgår således till 20,1 mnkr eller 52 % av bruttointäkten. Två större slutöverlåtelser väntas ske under resterande del av året och ny intäktsprognos ligger på 66,9 mnkr varav 36,5 mnkr nettointäkt/resultat. Det innebär en liten sänkning jämfört med föregående prognos och en negativ avvikelse från budget med 8,5 mnkr. Avvikelsen förklaras av det som nämnts ovan samt förskjutningarna i flera projekt avseende verksamhetsmark.

Belopp tkr	Prognos 2019 Kostnader	Prognos 2019 Intäkter	Prognos 2019 resultat	Resultat- plan 2019	Avvikelse
Bostäder	-24,9	53,0	28,2	25,0	3,2
Verksamheter	-5,5	13,9	8,3	20,0	-11,7
Summa exploatering	-30,4	66,9	36,5	45,0	-8,5

Det finns en osäkerhet avseende en av de större återstående marköverlåtelseerna, som kan landa på andra sidan årsskiftet beroende på de sista bitarna med bygglov och avtalsarbete. Skulle den förskjutas över årsskiftet så kommer resultatet för 2019 landa ca 10 mnkr lägre än prognos. I övrigt finns osäkerhet kring dels en större markreglering samt ett antal äldre projekt som ska avslutas inom kort, som kan falla ut antingen innan årsskiftet eller i början av 2020, som dock ej kommer ha lika stor påverkan på resultatet.

Det egna kapitalet för exploateringsverksamheten uppgick vid årsskiftet 2018/2019 till 447 mnkr.

Projekt med störst förväntade intäkter (överlåtelse av mark) under 2019

Projekt	Intäkter 2019 prognos (mnkr)
Vikingstad del av Bankeberg 1:139 m fl.	20,5
Detaljplan för Bo2016 (Vallastaden)	15,1
Ullstämman 5:8	4,9
DP för del av Industrin 1	4,0
Kv. Ikonen	3,2

Bygg- och miljönämnden (överskott 7,5 mnkr)

Bygg- och miljönämnden prognos för 2019 beräknas till 7,5 mnkr bättre än budget.

Inom bygglovsverksamheten är antalet inkommande ärenden för perioden lika med motsvarande period förra året.

Trots en minskad volym av flerbostadshusprojekt har övrigt byggande medfört intäkter som är högre än budget. För bostadsanpassning är kostnadsnivån per anpassningsåtgärd för perioden något lägre än budget. Prognosen totalt sett beräknas dock ligga något sämre än budget. Även verksamheterna inom miljö visar ett överskott på intäkter jämfört med budget med 4,9 mnkr.

Förvaltningsdelens prognos till årets slut beräknas uppgå till 2,5 mnkr lägre än budgeterat. Största delen av överskottet beror på lägre personalkostnader.

Resursmedel, reserv för demografi, pris- o löneökningar med mera (överskott 86,9 mnkr)

De olika delarna som redovisas under rubriken beräknas i prognosen redovisa följande avvikelser mot budget:

- Kommunstyrelsens resursmedel: +12,6 mnkr
- Försenad nystartad verksamhet: +44,7
- Reserv för pris, lön, demografi: +135,0 mnkr
- Intäkter enligt uppdrag: -100 mnkr
- Intern ränta: -5,4 mnkr

Vid årets början uppgick resursmedlen till 40,0 mnkr. Kommunstyrelsen beslutade den 3 september att utöka Kultur- och fritidsnämndens ram med 0,4 mnkr till Linköpings FC:s fadderakademi och den 22 oktober att Arbetsmarknadsnämnden får högst 27,0 mnkr i tilläggsanslag p.g.a. att de prognostiserar underskott för ekonomiskt bistånd. Därefter återstår 12,6 mnkr av kommunstyrelsens resursmedel.

När nämnderna får utökad budget för att starta ny verksamhet och starten blir försenad återlämnar de budgetram/kommunbidrag. Förseningarna som i delårsrapporten uppgår till 44,7 mnkr avser samhällsbyggnadsnämnden, äldrenämnden samt kultur- och fritidsnämnden.

För att dämpa kostnadsökningen inför kommande år får inte nämnderna full kompensation för prisökningarna enligt prisindex 2019.

Det finns även en reserv för demografiska förändringar jämfört med budget. Från och med 2019 har kommunen en ny modell för resursfördelning för demografiska förändringar som beräknas utifrån antal invånare i de aktuella åldersgrupperna. Utifrån befolkningsprognosen april 2019 har bildningsnämndens ram sänkts med 5,2 mnkr och äldrenämndens sänkts med 4,2 mnkr. Därutöver har äldrenämndens ram sänkts med 40 mnkr då ingångsvärdet för år 2019 är för högt. Barn- och ungdomsnämndens ram har sänkts med 14,0 mnkr då det är färre invånare i de aktuella åldersgrupperna. I prognosen har även samhällsbyggnadsnämndens framställan om tilläggsanslag för ökat bostadsbyggande med 8,7 mnkr beaktats, ärendet beräknas behandlas vid nämndens sammanträde den 11 december och kommunstyrelsens sammanträde den 17 december. Sammantaget innebär det att prognosen för den centrala reserven för demografiska förändringar visar ett stort överskott.

Med anledning av beräknade överskott för bland annat reserv för pris, lön och demografi prognostiseras inte de 100 mnkr ”Intäkter enligt uppdrag” behövas för 2019, därför beräknas de till noll i prognosen vilket innebär att den budgeterade intäkten kommer att redovisas som ett underskott.

Det prognostiserade underskottet för intern ränta avser samhällsbyggnadsnämnden och beror på försenade investeringar. Nämnden har sänkt sin budgetram med motsvarande belopp och den sänkningen ingår i överskottet för försenad nystartad verksamhet ovan.

Pensionsenheten (underskott 34,8 mnkr inkl. finansiella kostnader och 14,0 mnkr exkl.)

För helår prognostiseras pensionsenhetens nettokostnader bli 34,8 mnkr högre än budgeterat. Denna prognos utgår från pensionsadministratörens beräknade prognos per 31 augusti 2019. Inför bokslut 2019 kommer en ny prognos och erfarenhetsmässigt kan förändringarna mellan prognoserna vara stora varvid osäkerheten i prognosen nu vid delåret är stor. Denna avvikelse består av:

- Årets intjänande (inkl. avsättning): -1,7 mnkr
- Ansvarsförbindelse: -13,0 mnkr
- Övrig pensionskostnad: +0,7 mnkr
- Finansiella kostnader: -20,8 mnkr

Pensionsenhetens avvikelse mot budget är ofta stora då små förändringar av antaganden blir stora belopp eftersom skulden uppgår till drygt 3 miljarder kronor. Det sker förändringar i beräkningsförutsättningarna relativt ofta vilket medför stora avvikelser mot budget, både positiva och negativa. De finansiella kostnaderna avviker mot budget med 20,8 mnkr vilket beror på ändrade prognosparametrar från SKL som beräkningarna från pensionsadministratören bygger på.

Pensionskostnaderna har ökat vilket till största delen förklaras av högre pensionsavsättning på grund av fler nyanställda med rätt till förmånsbestämd pension samt mer information om tidigare anställningar.

För att möta de ökade pensionskostnaderna under 2018 och 2019 har den delen av PO-pålägget (ett procentuellt påslag i redovisningen för samtlig löner) som avser intjänad pension för de anställda med lön över 7,5 inkomstbasbelopp (ca 40 tkr/månad) höjts.

Vidare ökar utbetalningarna då fler valt att påbörja sin pension i förtid.

Nämndernas redovisning av hur prognostiserade avvikelser påverkar internbudget och verksamhet 2020

Nedan redovisar nämnderna hur de prognostiserade avvikelserna för 2019 påverkar internbudget och verksamhet 2020. Flera av avvikelserna var kända när internbudgeten för 2020 gjordes och har därför redan beaktats. Det finns en osäkerhet om vilka belopp i statsbidragsintäkter som blir det slutliga utfallet för 2020 vilket kan inverka på nämndernas ramar.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen/Kommunledningsförvaltningen

Det prognostiserade överskottet om 20,5 mnkr består främst av poster som inte är kopplade till kommunstyrelsens ordinarie verksamhet och som inte budgeterats i internbudgeten. Inga större avvikelser är idag kända och prognostiserade som kommer att påverka internbudget och verksamhet 2020.

Verksamhetsstöd och service

Av Verksamhetsstöd och service prognos på +17,7 mnkr avser 15,8 mnkr LKDATA vilket i huvudsak beror på planerade men ogenomförda prissänkningar för åren 2018 och 2019, i syfte att finansiera kungemensamma IT-satsningar. I internbudgeten för 2020 har det räknats med genomförande av prissänkningar. Om priserna inte justeras påverkar det även resultatet och därmed internbudgeten för 2020.

Leanlink

Leanlink redovisar en prognos för helår på minus 31,0 mnkr. De har tagit fram en åtgärdsplan som innebär att Leanlink uppnår ekonomisk balans under verksamhetsåret 2021. Innan kommunstyrelsen tar ställning till åtgärderna ska beställande nämnder ta ställning till de åtgärder som Leanlink föreslår. Beställande nämnder ska godkänna åtgärderna senast i november så att åtgärderna kan behandlas av kommunstyrelsen i december 2019.

Överförmyndarnämnden

Kostnader inom området ensamkommande barn har i större utsträckning än beräknat kunnat täckas under 2019. För nästa år kvarstår det faktum att den statliga ersättning som fördelas till överförmyndarnämnden inte täcker de kostnader som finns gällande arvode och ersättningar till god man för ensamkommande barn. Eftersom det är lagstadgat med god man för ensamkommande barn, kan inte nämnden avstå från att förordna det antal som behövs. Således kommer kostnaderna att finnas även framöver och vara avhängiga antalet barn och unga som anvisas till kommunen samt placeras här av andra kommuners socialtjänst.

Äldrenämnden

Inför 2020 förväntas fortsatt ekonomiskt överskott och arbetet för nämnden kommer fokusera på att införa nya metoder och tekniker. Detta i syfte att möta ett ökat behov om några år då andelen äldre över 80 år ökar.

År 2020 förväntas kunna vara jämförbart med år 2019, vilket kommer underlätta arbetet kring prognoser. Eftersom nämnden har återlämnat medel avseende demografiska förändringar under året bör det tas under beaktande inför år 2020.

Hänsyn bör även tas för de osäkerheter som bidragit till nämndens avvikelser. Detta innebär att inom vårdboende, däribland vissa verksamhetsuppdrag, betalningsansvar, samt extra ersättningar förväntas fortsättas ses som osäkerheter, vilka kan påverka internbudgeten och verksamheten för år 2020. Inom hemtjänsten kommer osäkerheten kring demografi att kvarstå. Arbetet pågår med prisjusteringar för 2020. För att få en tydligare bild av budgeten för hemtjänst, där större delen av överskottet återfinns, kommer en volymbudget att upprättas samtidigt som strukturen i internbudgeten kommer ses över.

Social- och omsorgsnämnden

För kommande år är det fortsatt ekonomiskt fokus på åtgärdsplanen för HVB och möjligheten att tillskapa boendeplatser inom LSS och socialpsykiatri.

Barn- och ungdomsnämnden

Inom förskolan har ersättningsnivåer för specialverksamheter justerats i internbudget 2020 med anledning av att det prognostiserats stora överskott. Den anpassade tillämpningen av regelverket för Bibass (barn i behov av särskilt stöd)/tilläggsbelopp innebär minskade intäkter för verksamheterna 2020 och justering av nuvarande organisation för att anpassa sig till ny tillämpning av regelverket har påbörjats.

Det är svårt att rekrytera behöriga lärare och personal med erforderlig kompetens. Det påverkar möjligheten att behålla en god kvalitet i verksamheten. Grundsärskolan påverkas särskilt när inte rekrytering av personal med erforderlig kompetens kan göras.

De kostnadsdämpande åtgärderna för 2020 och att ny resursfördelningsmodell införs under 2020 har varit kända under innevarande år och har redan lett till anpassningar i verksamheterna.

Bildningsnämnden

Nämnden har i internbudgeten för år 2020 fattat beslut om att minska budgetposten för feriearbeten.

Kultur- och fritidsnämnden

Bedömning är att det underskott som uppkommit under slutet av 2019 beror på engångskostnader som således inte kommer att påverka 2020.

Samhällsbyggnadsnämnden

Inom Samhällsbyggnadsnämndens lyfter nämnden två händelser under året som påverkar verksamheten under budgetåret 2020:

- ökning av färdtjänstkostnader p.g.a. nytt avtal
- förändrade redovisningsregelverket gällande tidskostnadsersättningen i investeringsprojekten

Den största avvikelser som har direkt påverkan på nämndens verksamhet kommande åren är den kraftiga prisökningen för färdtjänstkostnader p.g.a. det nya avtalet med Östgötatrafiken som trädde i kraft den 1 juli 2019. För budgetåret 2020 innebär det en negativ påverkan på 7,6 mnkr (en kostnadsökning på 13 % i jämfört med 2019-års budget).

Den andra avvikelser är det förändrade redovisningsregelverket gällande tidskostnadsersättningen i investeringsprojekten, där konsekvensen är att nämnden inte kommer kunna aktivera de egna personella insatserna i samma utsträckning som tidigare, dvs. att kostnader som tidigare redovisades som investeringskostnad kommer att påverka nämndens driftbudget. Nämnden uppskattar att det förändrade regelverket har negativ påverkan på nämndens budget med ca 4,2 mnkr.

Samhällsbyggnadsnämnden, exploateringsverksamheten

Flera av förskjutningarna inom försäljning av verksamhetsmark beräknas påverka nästkommande år i motsatt riktning jämfört med prognosen för 2019 och som det ser ut nu kommer vi att ha en väsentligt högre intäktsvolym i exploateringen år 2020.

Arbetsmarknadsnämnden

Prognosticerade avvikelser som finns för 2019 är kända sedan tidigare och fanns med i arbetet med internbudgeten för 2020. Det finns dock en oro över kommande lågkonjunktur och osäkerheter kring Arbetsförmedlingens förändrade uppdrag som skulle kunna generera ytterligare avvikelser för 2020.

Med anledning av det uppmärksammade underskottet har nedanstående åtgärdsplan tagits fram, med månadsvisa uppföljningar till arbetsmarknadsnämnden från september 2019 till december 2020:

- Åtgärd 1: Arbetet med att lämna anvisningar av arbetssökande till AMC
- Åtgärd 2: Att minska kostnader för tillfälligt boende
- Åtgärd 3: Effektivisera arbetet med nyanlända flyktingar och återsökning av ekonomiskt bistånd
- Åtgärd 4: Effektivisera handlägningsprocesser
- Åtgärd 5: Process att säkerställa att det finns relevanta insatser i rätt omfattning till de målgrupper som AFI har för att påbörja processen mot självförsörjning
- Åtgärd 6: Arbetsmarknadscentrum fokuserar sin verksamhet på de som är aktuella för ekonomiskt bistånd enligt grunduppdrag
- Åtgärd 7: Verka för att Idrott och Service får verksamhetsuppdrag istället för att delta i den offentliga upphandlingen gällande kommunens interna verksamheter (ex. inre och yttre skötsel)
- Åtgärd 8: Ökade kostnader för anställningsstöd på Arbetsmarknadssatsningen (Arbetsmarknadscentrum) täcks av 500-uppdraget
- Åtgärd 9: Säkerställa rutiner för att ansöka om handledarpeng och övriga möjliga stöd hos Arbetsförmedlingen
- Åtgärd 10: Genomlysning och effektivisering av avdelningen för arbetsmarknad och integrations administrativa processer och kostnader

Bygg- och miljönämnden

De prognostiserade överskottet om 7,5 mnkr i 2019 års resultat har arbetats in i nämndens budget för 2020. Detta för att täcka upp den beslutade ramreduceringen och ökade kostnader på förvaltningsnivå.

Pensionsenheten

För att möta de ökade pensionskostnaderna under 2018 och 2019 har den delen av PO-pålägget (ett procentuellt påslag i redovisningen för samtlig löner) som avser intjänad pension för de anställda med lön över 7,5 inkomstbasbelopp (ca 40 tkr/månad) höjts.

Intern ränta, resursmedel och reserv för demografi, pris- o löneökningar

Budget 2020 påverkas inte av 2019 års avvikelse.

Redovisningsprinciper och upplysningar

Kommunens delårsrapport är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed med tre undantag, redovisning av pensionsskuld, marknadsvärdering av kommunens finansiella tillgångar och redovisning av statsbidrag för ökat bostadsbyggande.

I årsredovisningen för år 2018 framgår en djupare redogörelse av de redovisningsprinciper som tillämpas i kommunen.

Redovisning av pensionsskuld

Linköpings kommun redovisar, enligt beslut i kommunfullmäktige 1998-02-24, samtliga pensionsåtaganden enligt den så kallade fullfonderingsmodellen. Det innebär att samtliga pensionsåtaganden för kommunens anställda redovisas som en avsättning. Kommunen följer därmed inte lagen om kommunal redovisning. Enligt lagen ska endast den del av de kommunanställdas pensioner som är intjänade från och med 1998 redovisas som en avsättning.

Linköpings kommuns prognostiserade resultat har försämrats med 15,2 mnkr på grund av redovisning enligt fullfonderingsmodellen.

Redovisning av ”Statsbidrag för ökat bostadsbyggande”

Linköping erhöll den 23 november 2018 beslut om statsbidrag för ökat bostadsbyggande för 2018 med 24,3 mnkr. Eftersom beslut om statsbidragets storlek kom sent förbrukas statsbidraget först under 2019. Det ingår som finansiering i den budget för 2019 som fullmäktige fastställde den 4 december.

Redovisningen styrs av Rådet för kommunal redovisning (RKR:s) rekommendation nr 18.1 ”Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar” samt av RKR:s information ”Redovisning av statsbidrag”.

SKL:s tolkning av normgivningen innebär att statsbidraget ska klassificeras som ett generellt statsbidrag. Bidraget skulle redovisas som en intäkt år 2018 eftersom villkoren för att erhålla statsbidraget var uppfyllda under 2018.

Riksdagen har, i samband med beslut om statens budget för 2019, beslutat att avveckla statsbidrag för ökat bostadsbyggande. Beslutet innebär att det inte blir någon sökombgång för 2019.

Ändrade redovisningsprinciper 2019

Med anledning av den nya kommunala redovisningslagen lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning som tillämpas från och med räkenskapsår 2019 har Rådet för kommunal redovisning (RKR) gjort en översyn av samtliga rekommendationer. Översynen har till stor del handlat om att anpassa rekommendationerna till den nya lagen, men det har även gjorts vissa tillägg och förtydliganden.

Några av de nya reglerna får stor betydelse för Linköpings kommun då kommunen har stora externa placeringar och årliga utdelningar från kommunens bolag. Det är främst följande förändringar som kommer att påverka Linköpings möjlighet att budgetera och redovisa finansiella intäkter och utdelningar och därmed kunna använda dessa som en finansiering i resultaträkningen.

- Enligt den nya lagen ska finansiella instrument som innehas för att generera avkastning eller värdestegring värderas till verkligt värde från och med 2019. Reglerna innebär att finansiella tillgångar ska marknadsvärderas och värderingsförändringen ska påverka bokfört resultat. Det betyder att finansnettot kommer att samvariera med utvecklingen på finansmarknaderna i betydligt större utsträckning än tidigare. Prognoser kommer att bli svåra att göra. Då förändringarna är stora behöver en genomgång av konsekvenserna och en översyn av upplägget för kommunens externa placeringar göras. Därför redovisas kommunens finansiella intäkter för finansiella tillgångar enligt budget i prognosen för helår 2019 i delårsrapporten per den 31 oktober. Om en marknadsvärdering gjorts hade resultatet förbättrats med 552 mnkr men det hade inte påverkat balanskravsresultatet.
- Rådet för kommunal redovisning rekommendation RKR R2 om intäkter som gäller från och med 2019 säger att utdelning ska redovisas först när beslut om utdelning fattats på bolagsstämman vilket innebär att anteciperad utdelning inte längre kan redovisas. Prognosen för 2019 är beräknad utifrån den nya lagen vad gäller anteciperad utdelning och bokslutsresultatet för 2018 har justerats då det är en förändrad redovisningsprincip vilket medför en minskning av 2018 års resultat med 64 mnkr på grund av den ändrade redovisningsprincipen.